

Az elkövetkező négy év

A nagy fejlesztések mandátuma kell legyen

Fotó: Nagy Tibor

A jelenlegi a nagy infrastrukturális fejlesztések mandátuma kellene legyen – állítja Kovács Mihály Levente, Marosvásárhely újonnan megválasztott alpolgármestere, a városi RMDSZ elnöke, aki szerint ebben a mandátumban a városvezetés számára prioritás, hogy azokra a problémákra próbáljanak megoldáso-

kat találni, amelyek már jó ideje váratnak magukra, és a városlakók számára fontosak. Ilyen többek között a parkolási gondok orvoslása, a városi forgalom tehermentesítése, a bölcsődei helyek számának bővítése, de hasonlóan fontos, hogy biztosítva legyenek a szociális szolgáltatások, valamint a jó körü-

mények a városbeli tanintézetekben. A hatáskörébe tartozó területekről, tendókról, illetve tervekről kérdeztük Kovács Mihály Levente alpolgármestert.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Új darabbal mutatkozott be a Bekecs Táncszínház

A darabról, illetve a táncszínház első féléves terveiről Benő Barna-Zsolt igazgató számolt be a Népújságnak.

17.

Nő a légúti megbetegedések száma

A téli ünnepek idején tapasztalt jelentős csökkenést követően január második hetében kezdett el felfele kúszni a légúti megbetegedések számát jelző görbe.

17.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Kisiskolások országos tantárgyversenyeinek lefokozása

Bodolai Gyöngyi

Prof. dr. David Daniel, az oktatási tárca vezetője miniszteri rendeletet adott ki, amelyben megtiltja, hogy nemzetközi versenyeket és iskolai olimpiákat szervezzenek az alsó tagozatos (I-IV. osztályos) diákok számára. Ezzel hivatalosan is érvényessé tette azt a múlt évi kísérletet, amelyet megpróbáltak életbe ültetni az iskolákba küldött tájékoztatás révén.

A friss miniszteri rendelet célja, indokolta meg pszichológusként is az eljárást a tárcavezető, hogy az országos versenyek felfüggesztésével csökkentsék a kisiskolás gyermekekre gyakorolt korai megterhelést, akik egyenletesen kell fejlődjenek az alapképességek elsajátítása terén.

Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy a kisiskolásoknak szervezett országos szintű versenyek túl korán beindítják „a meditációs ipart”, és arra nevelik az elemi osztályos diákokat, hogy bizonyos tantárgyakra, tevékenységekre összpontosítsanak, elhanyagolva az ugyanannyira fontos többi területen szükséges alapképességek fejlesztését.

A miniszter ugyanakkor kiemelte a másodikosok és negyedikesek tudásszintjének országos felmérését, ami hasznos lehet abban, hogy az oktatási folyamatot (a tananyagot?) valamennyi diák képességeihez, tudásszintjéhez igazítsák. Ami valóban hasznos lenne, ha megtennék.

Az érintettekkel együtt magam is furcsállottam, hogy az évek során bejártott, jól megrendezett, hangulatos, sok kisdíjakot megmozgató regemondó,

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

23

7:56 2:33
17:13 11:38

A nappal hossza:
9 óra 17 perc

CSÜTÖRTÖK

Ma ZELMA és RAJMUND,
holnap TIMÓT és XÉNIA napja

Az év 23. napja,
hátravan 342 nap

naptár

Isten éltesse!

TIMÓT: a görög-latin eredetű Timóteusz (jelentése: istentisztelő) név magyar rövidülése.

XÉNIA: görög eredetű, jelentése: vendég, idegen, átvitt értelemben vendégszerető.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2025. január 22.

1 €	4,9768 lej
1 \$	4,7609 lej
100 Ft	1,2105 lej
1 g arany	422,4014 lej

IDŐJÁRÁS

Változékony

Hőmérséklet:

max.: 5 °C

min.: 1 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Folytatódik az ökumenikus imahét

Január 19-én, vasárnap megkezdődött Marosvásárhelyen az ökumenikus imahét. 23-án, csütörtökön (ma) a Szent Imre-templomban Birzód Szabolcs református lelkész, 24-én, pénteken a Gecse utcai Kistemplomban Fazakas Lajos Levente unitárius esperes szolgált. 25-én, szombaton az alsóvárosi református templomban András Csaba SJ, 26-án, vasárnap a Keresztelő Szent János-plébániatemplomban Bukovinszky Csáki Tünde református lelkész prédikált. Az alkalmak minden este 6 órakor kezdődnek.

Helyi termelők vására

Január 25-én, szombaton 9 és 16 óra között tartják meg a helyi termelők és kézművesek idei első My Family Market nevű vásárát a marosvásárhelyi Gyémánt parkban. A vásáron az árusok meghívás alapján vesznek részt. A szervezők számos szempontot vesznek figyelembe, mint például a termékek minősége, tisztasága és hasznossága. Ebből adódóan az eladókat Marosvásárhely és vidéke legjobb termelőinek és kézműveseinek tekintik.

Felvételi felkészítő a MOGYTTE-n

A Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem felvételi felkészítőt szervez magyar nyelven biológiából és kémiából. A tanfolyamok online zajlanak, a programcsomagok részletes leírása a <https://pregatireadmitere.umfst.ro> címen található, megvásárolni is ott lehet. Az előadásokra legkésőbb 48 órával azok kezdete előtt fel kell iratkozni, aki később jelentkezik, csak a következő alkalomtól tud részt venni. A biológiafelkészítők január 12-én megkezdődtek, kémiából az orvosi és fogorvosi szakra felvételizőknek január 18-tól zajlik felkészítő, a gyógyszerészeti szakra jelentkezőknek február elsejétől indul a tanfolyam.

Petry kolbásztöltő fesztivál

Február 15-én rendezik meg Kelemenlőkén a 7. Petry kolbásztöltő fesztivált, amelyre január 24-éig, péntekig lehet feliratkozni a versenybe szálló, különböző cégeket képviselő, legkevesebb ötfős csapatoknak. A Petry Estate Winery kúria területén zajló megmérettetésre a 0735-206-265-ös telefonszámon vagy a marketing@petry.ro e-mail-címen jelentkezhetnek az érdeklődők, és ugyanezen az elérhetőségeken lehet tájékozódni a nevezési díjról, illetve egyéb részletekről is. A verseny alatt a nagyközönség számára is lesznek programok: népzene- és néptáncelőadások, valamint ingyenes gyermektevékenységek.

Marosvásárhelyi mozikban a Hogyan tudnék élni nélküled?

A Demjén Ferenc dalait feldolgozó, Hogyan tudnék élni nélküled? című film a marosvásárhelyi Cinema City és a Cineplexx mozikban is látható. A filmet az elmúlt évtizedek magyar vígjátékainak legsikeresebb alkotói hozták létre, a kreatív producer Goda Kriszta (BÚÉK, Csak szex és más semmi), a rendező Orosz Dénes (Seveled, Coming Out), a forgatókönyvet a magyar standup sztárja, Kormos Anett (Mintaapák, A mi kis falunk) írta.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Fotók: ISU

Ratosnyán gazdasági épület gyulladt ki

A szászrégeni és a dédai tűzoltókat hétfőn késő este, 23.30 óra körül Ratosnyára irányították a Fő utca egyik házában melléképületében kiütött tűz oltásához. A tűz az állattartásra használt melléképület körülbelül 60 négyzetméteren pusztított. A gyors beavatkozásnak köszönhetően a tűzoltóknak 11 szárnyast sikerült kimenteniük a

leégett melléképületből, két sertés azonban bennégett. A tűzoltóknak sikerült korlátozniuk a tűz áttérjedését a gazdaság más épületeire, ezáltal megakadályozták a még nagyobb károkat.

Baleset a Szabadi úton

Január 22-én, szerdán délelőtt 11 óra körül közúti baleset történt Marosvásárhelyen, a Mezőszabad felé vezető út kijáratánál, ahol két személygépkocsi ütközött.

A marosvásárhelyi kirendeltség katonai tűzoltói egy vízzel és habbal oltó járművel és mentőautókkal érkeztek a helyszínre. A balesetnek négy sérültje volt: egy súlyos, egy

sárga kódjelzésű, két személyt pedig könnyebb sérülésekkel szállítottak a sürgősségi kórházba.

A 15E országút forgalmát mindkét irányban lezárták, a tűzoltók pedig speciális tűzvédelmi intézkedésekkel biztosították a helyszínt – tájékoztatót Călușeri Alexandra, a tűzoltóság sajtóképviseelője. (pálosy)

Fotó: InfoMures24

A tízéves Navarra Dance gálaelőadása

A tíz éve alakult Navarra Dance táncsoport jubileumi gálaműsorára várják az érdeklődőket január 25-én, szombaton 19 órakor a marosvásárhelyi Mihai Eminescu Kulturális Központban.

A programban csoportos és szólótáncok szerepelnek, valamint kortárs, akrobatikus, jazz-zenei és lírai táncok keverednek. Belépő a helyszínen vásárolható 35 lejért.

Kedves olvasóink!

Mivel január 24-e hivatalos munkaszüneti nap, hirdetési irodánk nyitvatartása a következőképpen módosul:

január 23., csütörtök, illetve 24., péntek: 10-14 óra között nyitva.

A január 23-i, műsormellékletet tartalmazó lapszám után a következő 25-én, szombaton jelenik meg.

Időközben a sürgős apróhirdetéseket (gyászjelentés, részvétnyilvánítás) megjelentethetjük a Népújság online változatában. Telefon: 0728-082-259.

Népújság

Az Emigránsok a Spectrum Színházban

Február 12-én, szerdán este 7 órától az Emigránsok című nagy sikerű dráma látható a marosvásárhelyi Spectrum Színházban.

Szereposztás: AA – Bogdán Zsolt, XX – Szarvas József;

zene: Kelemen László; díszlet, jelmez: Takács Tímea; rendezte Török Viola. Előzetes helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon, a jegyek kiválthatók minden munkanap 10 és 13 óra között.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Benedek István
Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Pirokska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

El kell költöztetni 63 fogyatékkal élő gyereket

A Maros megyei kifizetési és szociális felügyeleti ügynökség (AJPIS) szerdán felszólította a Maros megyei szociális és gyermekvédelmi igazgatóságot (DGASPC), hogy dolgozzon ki egy vészhelyzeti tervet, és 30 napon belül költöztesse el a fogyatékkal élő gyermekeket gondozó négy marosvásárhelyi központ 63 lakóját.

A DGASPC szóvivője, Doru Constantin elmondta, hogy a vészhelyzeti terv kidolgozására öt nap áll az intézmény rendelkezésére. A gyermekeket 30 napon belül kell áthelyezniük, addig olyan szolgáltatásokat keresnek, amelyek megfelelnek mindegyikük szükségleteinek. „Megvizsgáljuk, hogy hova tudnánk elhelyezni ezeket a gyerekeket, nevelőszülőkhöz, civil szervezetekhez vagy más intézményekhez, akár a megyén kívül is” – magyarázta.

A szóvivő szerint a vészhelyzeti terv pontosan leírja majd, hogy mi fog történni a gyermekekkel, hová költöztetik őket. Elmondta, hogy korábban a DGASPC közbeszerzési eljárást indított a fogyatékkal élő gyermekeknek nyújtott szociális szolgáltatások biztosítására, de senki sem jelentkezett. „Ez az egyik oka annak, hogy ez a helyzet idáig jutott” – magyarázta.

Az AJPIS jelentése szerint a DGASPC-nek öt napon belül meg kell vizsgálnia azokat a körülményeket, amelyek a megyei gyermekvédelmi bizottság és a Maros megyei törvényszék által elrendelt különleges óvintézkedések bevezetéséhez vezetnek. A jelentés sehol sem említi, hogy ezeket a központokat be fogják zárni.

Az AJPIS korábban 320 ezer lejre bírságot a DGASPC-t, mert a fogyatékkal élő gyermekeket gondozó négy marosvásárhelyi központnak lejárt a működési engedélye. (Agerpres)

Elbocsátják a szenátus alkalmazottainak csaknem negyedét

Elbocsátják a parlament szenátusi alkalmazottainak mintegy negyedét – jelentette be szerdán Ilie Bolojan, a felsőház elnöke. A szakszervezetek ellenzik a leépítést, több tucat köztisztviselő spontán sztrájkkal tiltakozott a bejelentés ellen.

A szenátus élére a decemberi parlamenti választásokat követően megválasztott Ilie Bolojan házelnök szerdán délelőtt sajtótájékoztatót ismertette a felsőház átszervezésére vonatkozó elképzeléseit.

Közölte: az állások számát 796-ról 618-ra csökkentik, az alkalmazottak csaknem negyedét elbocsátják – számolt be az Agerpres. Továbbá 20 százalékkal csökkentik a felsőház gépkocsiflottáját és üzemanyag-kiadásait is.

Az új szervezeti felépítés a februárban kezdődő tavaszi ülés-szakban lépne életbe, és március végére befejeződne az átszervezés. A házelnök szerint ennek nyomán a szenátusi tevékenység nem szenvedne csorbát, és jelentős megtakarítást eszközölnék.

Az átszervezés a törvényhozók munkáját is érinti: hétfőn és szerdán zajlik majd a munka a plénumban, szerdán a szakbizottságokban, csütörtökön közvitákat tartanak szakemberekkel a törvénytervezetek jobb előkészítése érdekében.

A házelnök arról is beszélt, hogy a plénumban az Európai Parlamentben alkalmazott jó gyakorlatot kívánják alkalmazni, hogy a viták civilizált hangnemben, az agresszivitás kizárásával történjenek.

Ilie Bolojan azt is közölte, hogy elektronikus beléptetőrendszert szereltet fel, mivel jelenleg nem ellenőrzik az alkalmazottak munkahelyi jelenlétét. A kormányfőtitkárságnak három hónapja van orvosolni a problémát.

A News.ro helyszíni beszámolója szerint a szenátus alkalmazottai spontán sztrájkkal reagáltak a házelnök bejelentésére. Ilie Bolojan megpróbált szót érteni a folyosóra kivonuló köztisztviselőkkel, hangsúlyozva: a leépítés versenyzés alapján történik, a jó szakembereknek nincs mitől félniük.

A tiltakozók azzal vádolták a felsőház elnökét, hogy nem ismeri valós problémáikat, az átláthatóság és párbeszéd hiányát kifogásolták, és azzal fenyegették, bíróságon támadják meg az elbocsátásukról szóló döntést.

A szenátusi szakszervezetek is határozottan ellenzik a leépítést, kifogásolva, hogy az „sietve”, valós konzultáció nélkül történne.

A Szociáldemokrata Párt (PSD), Nemzeti Liberális Párt (PNL), Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) és a kisebbségi frakció alkotta kormánykoalíció decemberben jelentette be, hogy egy év intézkedések mellett az állami apparátus „karcúsításával” szándékozik hatékonyabbá tenni a munkát és csökkenteni a költségvetési hiányt.

Elsőként a szenátus elnöke jelentett be ilyen intézkedéseket. Ilie Bolojan korábban a Bihar megyei önkormányzat elnökeként már végrehajtott hasonló leépítést, mellyel állítása szerint jelentősen növelte a megyei intézmények hatékonyságát. (MTI)

Orosz állampolgárságért folyamodott Edward Snowden Moszkvába szökött amerikai informatikus felesége

Orosz állampolgárságért folyamodott Lindsey Mills, az amerikai Nemzetbiztonsági Ügynökség (NSA) lehallgatási programját leleplező és Oroszországba menekült amerikai informatikus, Edward Snowden felesége – közölte Anatolij Kucserena ügyvéd kedden a TASZSZ orosz állami hírügynökséggel.

Kucserena, aki Snowden ügyvédje, elmondta, hogy Millsnek nem képviselője, de elmondhatja, hogy a nő már több mint öt éve él Oroszországban, és az állampolgárság megszerzése nem ütközhet nehézségekbe számára, mert nem követett el törvénytörést. Lindsey Mills akrobata és blogger, akit Snowden 2017-ben Moszkvában vett el. A párnak 2020 végén fia született.

Maga Snowden 2022 decemberében tette le az orosz állampolgársági esküt, és kapta meg új személyi igazolványát. Korábban úgy nyilatkozott, hogy nem szándékozott Oroszországban maradni,

de más államok nem voltak képesek szavatolni a biztonságát. Már 2020 októberében korlátlan időtartamú lakhatási engedélyt kapott Oroszországban.

Snowden 2013-ban hozott nyilvánosságra szigorúan titkos dokumentumokat arról, hogy a jelhírszerzésre szakosodott NSA tömeges adatgyűjtést folytatott, és lehallgatóprogramokkal figyelte amerikai állampolgárok, valamint külföldi vezetők, köztük európai szövetséges országok politikusainak kommunikációját.

Snowden a várható retorzió elől Hongkong érintésével Oroszországba menekült, ami komoly feszültséget okozott Moszkva és Washington viszonyában. Az Egyesült Államok évekig követelte a kiadást annak érdekében, hogy bíróság elé tudják állítani. Hazatérése és elítéltetése esetén akár 30 évi börtönbüntetés várhat rá.

Kucserena 2019 szeptemberében azt mondta az orosz médiának, hogy ügyfele 2013-ban megpróbálta beszervezni az

orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB), de ő nemet mondott. Az ügyvéd szerint ezért tartott sokáig, hogy Snowden menedékjogot kapjon.

Az informatikus, aki egykor a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) alkalmazásában is állt, 2013-ban, az orosz fővárosba érkezését követően 40 napot töltött a seremetyjevói repülőtér várótermében, amíg meg nem kapta a menedékjogot az orosz hatóságoktól. Azóta Oroszországban él.

Az amerikai igazságügyi minisztérium 2019-ben elperelte tőle a Permanent Record (Állandó Nyilvánosság) című önéletrajzi könyvének bevételét.

A tárca szerint Snowden megjelenése előtt nem mutatta be a szöveget az amerikai hírszerző szervezetnek, és ezzel megsértette a CIA-vel és az NSA-vel aláírt titoktartási megállapodását.

Snowden az elmúlt években megpróbált más országoktól, köztük Franciaországtól is menedékjogot kapni. (MTI)

Aggódik az EU, hogy az Egyesült Államok kilép az Egészségügyi Világszervezetből

Az Európai Bizottság aggodalommal figyeli az Egyesült Államok bejelentését, amely szerint kilép az Egészségügyi Világszervezetből (WHO) – közölte Eva Hrnčírová, az uniós bizottság illetékes szóvivője a brüsszeli végrehajtó testület szokásos napi sajtótájékoztatóján kedden.

Egy azzal összefüggő újságírói kérdésre, mely szerint Donald Trump amerikai elnök egyik első intézkedéseként, helyi idő szerint hétfőn, beiktatása után

pár órával elrendelte, hogy az Egyesült Államok lépjen ki az Egészségügyi Világszervezetből, az Európai Bizottság szóvivője azt mondta: az uniós testület bízik abban, hogy az Egyesült Államok kormánya megfontolja a döntést a formális kilépés előtt. „Ha ellenállóak akarunk lenni a globális egészségügyi fenyegetésekkel szemben, globális együttműködésre van szükségünk az egészségügy területén” – fogalmazott.

A szóvivő közölte, az Európai Bizottság az illetékes partnereivel elemzi a

helyzetet, és arra buzdít minden WHO-tagot, hogy foglalkozzanak maguk is az Egyesült Államok esetleges kilépése jelentése kihívással. Továbbá erősítsék meg kötelezettségvállalásaikat a WHO kiszámítható és rugalmas finanszírozása érdekében – húzta alá. „Nincs jobb példa, mint a koronavírus okozta világválság. Megtanultuk a leckét, és láttuk, hogy a vírus nem áll meg a határon” – fogalmazott Eva Hrnčírová, majd hozzátette: globális együttműködésre van szükség az egészségügy területén. (MTI)

Ország – világ

Jóváhagyták a költségvetési-strukturális tervet

Jóváhagyta keddi ülésén az uniós tagországok pénzügyminisztereit tömörítő tanács (ECOFIN) Románia hét évre szóló költségvetési-strukturális tervét – jelentette be kedden Tánczos Barna pénzügyminiszter. A brüsszeli ülésen részt vevő tárca vezető hangsúlyozta, a tárgyalások eredményeként az eredetileg megszabott négy év helyett hét év áll Románia rendelkezésére az előző kormány „fenntartáhatatlan” döntései miatt felhalmozódott költségvetési hiány kiigazítására. Keddi ülésén a Gazdasági és Pénzügyi Tanács rábólintott további 20 tagállam középtávú költségvetési-strukturális tervére. Az ülés kiemelt témái között szerepelt az európai vállalkozásokra vonatkozó szabályozások egyszerűsítése is. (Agerpres)

Több mint hetvenen égtek halálra Törökországban

Hetvenhatra emelkedett a Törökország északkeleti részén lévő sápadicsomban kitört szállodatűz halálainak száma a török hatóságok keddi esti közlése szerint. A sérültek száma több tucat. A Bolu tartományban található kartalkayai üdülőhelyen a 12 emeletes Grand Kartal Hotel étteremszintjén hajnali fél 4-kor csaptak fel a lángok, és fél óra leforgása alatt elborították az egész épületet. Abdulaziz Aydin, a tartomány kormányzója arról számolt be, hogy ketten azért vesztették életüket, mert pánikba estek és kiugrottak az épületből. Az NTV tévécsatorna szerint többen összekötözött lepedőkön próbáltak lemászni szobájukból. Az épületben 234 ember tartózkodott a tűz idején. Erdogan török elnök szerdára országos gyásznapot rendelt el. Az Isztambultól mintegy 300 kilométerre keletre, a Köroglu-hegységben található Kartalkaya népszerű a turisták körében, és Törökországban ilyenkor iskolai szünet van, ezért a szállodák teljesen megtelnek. (MTI)

Kína új generációs saját fejlesztésű fregattot bocsátott vízre

A kínai haditengerészet szerdán új generációs, teljesen kínai fejlesztésű fregattot helyezett üzembe Csingtao városának katonai kikötőjében, mellyel az ország szuverenitását és biztonságát akarja erősíteni – jelentette a kínai állami média. Az első Type 054B típusú, Loho névre keresztelt fregattot szerdán állították hadrendbe. „Az átfogó harci műveletekhez és a változatos katonai feladatokhoz szükséges képességekkel a hadihajó létfontosságú szerepet fog játszani a haditengerészeti bevetési erők általános harci hatékonyságának fokozásában” – tették hozzá. A kínai védelmi minisztérium 2023 augusztusában erősítette meg, hogy Kína új generációs fregattot tervez vízre bocsátani. (MTI)

Kisiskolások országos tantárgyversenyeinek lefokozása

(Folytatás az 1. oldalról)

versmondó, mesemondó, matematikai pontszerző, anyanyelvismereti és sorolhatnám a többi vetélkedőt, meg kell szüntetni. Holott ezek a nagyobb települések mellett a fűtaktól távol eső falvakból is részt vevő kisdíjakok tehetségét és az alsó tagozaton tanító pedagógusok hozzáállását bizonyították, bárhol is legyen a munkahelyük. A jutalom sem maradt el, hiszen a díjnyertes tanulók érdemostöndíjban részesültek, és a pedagógusok bérének kiszámításakor is pontokat jelentett diákjaik sikeres szereplése az országos besorolású vetélkedőkön.

A múlt évben a versenyeket regionális szintűre lefokozva mégis megrendezték, a beharangozott miniszteri tiltás pedig 2025-re is megengedi a helyi és regionális szintű vetélkedők megtartását, ha azokat a szervező iskolák felelősen felvállalják a szaktárca szándékainak megfelelően.

Hogy mi a következménye a megszorító és a szorítóson engedő miniszteri rendeletnek? Nos, ha a vetélkedők regionális szintig szervezhetőek, akkor nem lesznek országos első díjat nyert tanulók, aki érdemostöndíjban részesülhetnek, és tanítóik sem kaphatják meg az ennek megfelelő pontszámot. A szervezési költségeket pedig az iskolák és szponzorok kell felvállalják. Mindebből akár arra is következtethetünk, hogy nem is annyira a diákok esetleges megterheltsége, mint inkább az anyagiak mondták ki a végső szót a kisiskolásokat érintő országos vetélkedők lefokozása során.

A nagy fejlesztések mandátuma kell legyen

(Folytatás az 1. oldalról)

– Miután az elmúlt négy évben a Maros Megyei Tanács alelnöki tiszttségét töltötted be, novembertől Marosvásárhely alpolgármestereként folytatod a munkát. Városvezető-helyettesként milyen feladatkörrel bízott meg Soós Zoltán polgármester?

– Ami az alpolgármesteri hatáskörömet illeti, a polgármester úr rám bízta többek között az iskolákért felelős igazgatóság munkájának a koordinálását, a városi közszállítást, az állatkeret, a lakásgazdálkodási igazgatóságot, illetve a gazdasági igazgatósággal is napi szinten tartom a kapcsolatot. Azonban a papíron leszögezett hatáskörökön túl, városi RMDSZ-elnökként is, minden olyan kérdéskörrel foglalkozom, ami a város fejlesztésével kapcsolatos.

Ez a mandátum a nagy infrastrukturális fejlesztések mandátuma kell legyen. Ez azt jelenti, hogy a tervezett parkolóházak esetében kezdjük el mielőbb az építkezést, hiszen a parkolóhelyek hiánya a város egyik legégetőbb problémája. Az előző mandátumban sikerült előkészíteni három parkolóház építését célzó projektet, az egyik a Park szállóval szembeni, aminek a finanszírozását a város vállalta fel. Itt remélhetőleg mielőbb el tudjuk kezdeni az építkezést, és a cél az, hogy ebben a mandátumban el is készüljön a beruházás. Ezenkívül két másik parkolóház is tervben van, a kövesdombi Csalhó utcában és a Tudor negyedben, a Hátszeg sétányon. A Nemzeti Színház épülete mögé tervezett parkolóház megépítését mindaddig egy telekvita késleltette, ellenben úgy tűnik, hogy sikerül megegyezni a tulajdonossal, akinek a birtokában van a terület egy része. A színház mögé ugyancsak egy mélygarázst tervez a város, a felszínen pedig egy multifunkcionális tér lenne. Ugyanakkor fontosnak tartom kiemelni, hogy mintegy két évtized után, mivel végre jó a viszony a városi és a megyei önkormányzat között, sikerült lezárni a telekvitát, ami eddig gátolta a Maros Megyei Örkösségi Kórház környékének a fejlesztését, így előreláthatólag heteken belül elkészül a kórház szomszédságában a több száz férőhelyes parkoló, amit a megyei önkormányzat alakított ki. A sürgősségi kórház környékén két nagy beruházás van folyamatban, épül az égési sérülteket ellátó kórház, valamint a szív- és érrendszeri intézet, ami azt jelenti, hogy két új egészségügyi intézménnyel bővül a helyszín, ami jelentősen növeli majd a betegforgalmat, ezért a par-

Kovács Mihály Levente alpolgármester

Fotó: Nagy Tibor

kolás problémájának a megoldása elengedhetetlen. A parkolóhoz vezető Molter Károly utca lekövezése a város feladata, első körben kövezzve lesz ez a szakasz, később viszont szeretnénk leaszfaltozni.

A parkolóhelyek hiánya mellett a másik égető probléma a városi forgalom terheltségének, amire a megoldást a terelőutak kiépítése jelentené. Ezen a téren három vonal mentén dolgozunk, ide tartozik a hét szakaszból álló városi körgyűrű megépítése, nagyon bízunk abban, hogy a hármas és a hatos szakasz kivitelezése hamarosan el tud kezdődni, hiszen már csak egy jóváhagyás várat magára ahhoz, hogy meg lehessen hirdetni a közbeszerzést. Annak ellenére, hogy nem tartozik a város hatáskörébe, és nem helyi költségvetésből valósul meg, Marosvásárhely fejlesztése szempontjából nagyon fontos, hogy elkészüljön a terelőút azon szakasza, ami Ernye és Koronka között épülne ki. Ez az Országos Útügyi Hatóság projektje, de bízunk abban, hogy hamarosan ez a beruházás is el fog kezdődni, mi minden törvényes közigazgatási és politikai eszközt bevetünk annak érdekében, hogy ez az ügy kimozduljon a holtpontról. Ugyanakkor bízunk abban, hogy idén átadásra kerül az Országos Beruházási Társaság beruházása, a ligetbeli műjégpálya, amely tulajdonképpen multifunkcionális sportlétesítményként szolgál majd, a jeges felület bármikor átalakítható lesz teremsportokra alkalmas felületté. Hasonlóan fontos a város szempontjából a sportcsarnok felújítása, a bukaresti képviselő támogatásával sikerült belefoglalni egy országos felújítási tervbe, hogy teljes egészében megújulhasson a létesítmény.

– A marosvásárhelyi tömegközlekedés terén számos látványos beruházás történt az utóbbi időszakban, azonban néhány még függőben van, még mindig nem üzemelnek a buszmegállóknak felállított jegyautomaták, sem az elektronikus kijelzők, amelyeken követhető lesz, mikor futnak be a megállóba a következő járatok...

– Tudni kell, hogy minden egyes buszmegállót külön kell csatlakoztatni az áramhálózathoz, így minden esetben ez egy külön dossziét, külön procedúrát jelent, tulajdonképpen a bürokrácia eredményeképpen áll ez a projekt. Marosvásárhelyen több mint száz ilyen megálló van, ez száz külön dossziét,

száz engedélyezést jelent. Ugyanakkor elkezdődött a városi tömegközlekedés kiterjesztése a peremtelepülésekre, ezen a téren néhány dolog még tisztázásra vár, hiszen ennek a fenntartása nemcsak Marosvásárhelyt érinti, ahhoz, hogy a járatok kimenjenek a környező településekre is, annak a költségeit, a rájuk eső részt az érintett önkormányzatoknak kell vállalni.

– Számíthatnak-e az utasok idén a jegyárak emelésére?

– Valamilyen szintű emelés lesz, hiszen Marosvásárhelyen tizenöt éve nem emelkedett a jegyek ára, jelenleg országos viszonylatban is az egyik legalacsonyabb a kétlejes jegyár. Az utóbbi években történt fejlesztéseknek köszönhetően ma már Marosvásárhelyen is más, nagyobb városokhoz hasonló, vagy legalábbis majdnem hasonló színvonalú közszállítás van, így most már aktuális erről beszélni, hiszen egyrészt ez a városkasszát tehermentesítene, másrészt pedig a pénzt, ami ezúton befolyyna, további fejlesztésekre tudnánk fordítani. Tény, hogy eddig nem volt minőségi tömegközlekedés Marosvásárhelyen, gyűltak meg a forgalomban a buszok, nyáron nem volt a járműveken légkondicionáló berendezés, és olyan szolgáltatásért valóban nem volt indokolt több pénzt kérni, ellenben a mai szintű közszállítás mellett a jelenlegi jegyár neveltséges. Hogy milyen mértékű lesz a jegyárem-

lés, jelenleg nem tudom megmondani, tény, hogy nem szeretnénk túlterhelni a városlakókat, azonban drágításra mindenképp számítani kell.

– Ugyancsak a városi közlekedéssel kapcsolatban a közösségi oldalakon sok a panasz az új, okosjelzőlámpa-rendszer hatékonyságát illetően, hiszen úgy tűnik, ahelyett, hogy zökkenőmentesebbé tenné a forgalmat, nagyobb lett a jelzőlámpánál töltött várakozási idő mind a gépkocsivezetők, mind pedig a gyalogosok számára. Várható-e javulás ezen a téren, „igazítanak-e” még a rendszer működésén?

– Gépkocsivezetőként engem is ugyanúgy bosszant, de bízom abban, hogy egy idő után sikerül összehangolni ezeknek a működését. Tudomásom szerint a környező megyeszékhelyek esetében is ez egy közel másfél éves folyamat volt. Jelenleg Marosvásárhelyen a rendszer még tesztüzeműben működik, az elmúlt év második felében fejezték be az összes ilyen jelzőlámpa felszerelését, és csak miután az utolsó lámpát is bekapcsolják a rendszerbe, lehet azon dolgozni, hogy miként legyenek összehangolva. Az első útszakasz, ahol már össze vannak hangolva a jelzőlámpák, a Dózsa György utca, ha figyelmesen megnézzük, ott már általában biztosítva van a zöldfolyosó. De természetesen az a cél, hogy a város minden részében így legyen.

Fotó: Nagy Tibor

Most, hogy már lezajlott a várva várt beiktatás, és D.J.T. elfoglalta helyét a Capitoliumban, a Fehér Házban, az Ovális Irodában, és elkezdte második ciklusát – nos, a dolgok akkortól vagy inkább ekkortól kezdve elkezdettek szabály- és csodaszzerűen működni.

Hogy mást ne mondjak, a vonatok felszámolták a menetrendszerű késéseket, a késések pedig nyugodtan köszörülhetik késeiket, a krónikus pletykatiszben szenvedők pedig nyelvöket másokon.

Barátom anyósának vérnyomása visszaállt a bakfiskori állapotra, mondták is neki orvosai, akiket addig naponta különféle panaszokkal nyüzsgött, hogy eldobhatja a digitális vérnyomásmérőt, mert hosszú ideig, legalább négy évig, amíg D.J.T. elnöksége tart, nem lesz szüksége efféle kutyüre.

A világban a konfliktusok megoldódnak, lecsengenek, megcsönvedenek. Például a teleplezett

vásári csaló kezét csókol a becsapottnak, és még rádob egy kilót az elcsalt paradicsomra, szilvára, vallasztásra.

A főnök és beosztott úgy üldögél egymás mellett, mi több, egy tálból cseresznyézik, mint a bibliai példázatban az örök béke korában a farkasok és a bárányok. (Senkit sem fog már zavarni, hogy a farkasok éhen fognak halni, a bárányok pedig kitűnően tudják majd utánozni a farkasok vonyítását.)

Céljukat tévesztettek, érthetetlenek lesznek a mesék Piroskával és a farkassal, Jancsival és Juliskával, Hófehérke végre felültheti gonosz mostohája (ezúttal szerető pótmamája) nagyesztélyi, gyémántokkal és rubintos virágokkal kihányt galaruháját, amellyel elsétálhat az Oscar-gála díjosztójára.

Amikor az aranykor beköszönt

A Kaliforniában tomboló tűzvészek meghátrálnak a hírre, hogy D.J.T.-t beiktatták az elnöki funkcióba, visszaszívják pusztító haragjukat, és az ég csatornáit végre

Csütörtöki kimenő

– Sebestyén Mihály rovata –

megnyílnak, bőséges eső fogja öntözni a leggazdagabb állam vízéhes földjét. Az aljnövényzet elszégyelli gyűlékonyságát, és átprofilozza magát azzá, ami eddig is lehetett volna: gím- és dámszarvastáppá.

A vének megijednek, az ifjak elfelejtene tovább szemtelenkedni, és tisztelni kezdik az idősebb korosztályt, az ostobák szemenszedett bölcsessége gyűjteményét adják közre, a kongresszusi könyvtárba

beleltárazzák Adrian Păunescu magyarimádó ódáit, az irodalmi Nobel-díjat csupa óvodáskorú írástudatlan zseninek ítélik oda, a fűdőkádakban nem hül ki soha a víz, és a villanyszerelők, miképpen a víz- és gázszerelők is, munkanélküliek lesznek, mert a csövek, vezetékek elfelejtenek romlani, rozsdázni, kilyukadni, rövidzárolódnai, eldugulni, csőrepedni.

A főtéren zenélni fog a Bodor kútja, és Kolozsváron leszáll Mátyás a szoborról, hogy sétalovaglásra kölcsönadja pompás paripáját az ismételtén újraválasztott sikerpolgármesternek. Megépül a 15 ezer férőhelyes vásárhelyi sportaréna, és városunk focicsapata kijut az Eb-re. (Mert ebura fakó, Ugocsa non coronat.)

Eme boldog időszakban, amikor

Amerika újra nagy lesz, sőt nagylelkű, végre olimpiát rendezhet Gernyeszeg, Szentgerice és a fővárosi Titán negyed. Az aranyérmek itthon maradnak, az ezüstöt az esélytelen országok agyhalott sportolói viszik el, a bronzot már ki sem osztják, annyira tehetségessé válik mindenki. En matekolimpiát nyerek, és eltörlik azt a rendőrségi bírságot, amelyet 1966-ban kaptam, mert szabálytalanul keltem át az úttesten a kolozsvári Széchenyi téren. Ja, magukat az utcákat és tereket, sőt helységeket is a régi nevékre keresztelik vissza. Helyreállítják a főtéri nyilvános alagudat, és felszedik a piskótának nevezett kövezetet a hepehupás járdákon, a sánták táncra perdülnek, a vakok felolvasóesteket rendeznek, a némák pedig megjósolják, amit már eddig is tudunk: reánk köszöntött az aranykor.

Pesszimisták, kíméljenek! Nem kérek ébresztőt!

SZÍNES VILÁG

XXII. évf. 3. (944.) szám, 2025. január 23., csütörtök

200 éve született Finály Henrik

Oláh-Gál Róbert

A Finály család az egyik legnagyobb múltú zsidó család, jelesebb képviselői beírták nevüket nemcsak a magyar művelődéstörténetbe, hanem a világirodalomba és Európa művelődéstörténetébe is. A 200 éve született Finály Henrik egyik unokatestvére Finály Mary, akit Marcel Proust regényíró annyira csodált. Ő ihlette meg az írókat a *Gyönyörűségek és napok* (Les Plaisirs et les jours) c. gyűjteményes kötetében megjelent *Sonate clair de lune* novella megírására. *Az eltűnt idő nyomában* című híres regénye utolsó kötetének hősnője, Albertine (A la Recherche Albertine) karakterének egyik legkorábbi modelljeként is szolgált. Mary Marcel Proust helyett férjhez ment (1897) Roger de Barbarinhoz, a híres céllövő olimpikonhoz, a festő Thomas de Barbarin fiához. Az első világháború alatt önként jelentkezett ápolónőnek sebesült katonák ellátására. Finály Mary negyvenöt évesen halt meg (1918 októberében) a spanyolnáthajárvány idején. Finály Maryval levelezett Anatole France híres francia író is¹.

Finály Henrik egy évig a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem rektora is volt 1874–1875-ben, heraldikus, ókori irodalom, régiség- és latinszakértő. Latin szótárát is ma is az egyik legjobb magyarlatin szótárnak tartják és használják.

Mi köze Finály Henriknek a két Bolyai városához? Ennek a rejtett kapcsolatnak és elhalasztott lehetőségnek az ismertetését egy kicsit messzebből kell kezdenem. Nem-sokára, február 9-én fogunk megemlékezni a 250 éve született Bolyai Farkasról. És kell tudnunk arról, hogy Bolyai Farkas főművét,

a latinul megjelenő *Tentamen* nem úgy nyomtatták ki, mint ahogy manapság a könyveket kiadják. Bolyai Farkas pénzt gyűjtött (kalapozott össze) a kinyomtatására, így ívenként nyomtatták ki, ahogy a késznek mondott könyvhöz még nyomtatott magyar nyelvű kiegészítéseket és utána sok hibajegyzéket is. Mivel így a késznek mondott *Tentamen* több ilyen különálló ívből és erről állt, az MTA 1890 körül elhatározta, hogy ki kell adni a *Tentamen* egy kritikai kiadását, amelybe már visszavezetik a hibajegyzéket és az utólagos pótlásokat. Erre alakult is egy MTA-bizottság, melyet az akkori legkiválóbb magyar matematikusok alkottak, élükön König Gyulával. De aki a ke-

nny mindennapi hangyunkát végezte, az Réthy Mór volt. A *Tentamen* nehéz latinsággal volt írva, és hogy Réthy Mór megértse a régi latin kifejezéseket és latin szófordulatokat, segítségül hívta a sógorát, a kiváló latinszakértőt, Finály Henriket és annak fiát, Finály Gábort is:

„Szomorúan emlékezem meg arról a gyászról, a mely Akadémiánkat és a mi vállalatunkat is az első kötet kiadása utáni évben kenti Finály Henrik társunk halálával érte. A vállalatunkat ért veszteséget megboldogult társunk fia, kendi Fi-

nály Gábor nagy buzgalommal törekedett pótolni; a helyes latinságra való ügyelésen és mondani valóink latinra fordításán kívül a munka egy szakaszának, a *Chronológiának*, kiadása szakszerű megjegyzésekkel is szíves volt segítségünkre lenni; fogadja közreműködéséért nyilvános köszönetünket.”²

Nos, mikor elkészült a kétkötetes *Tentamen* kritikai kiadása, akkor Bedőházi János, az akkori marosvásárhelyi református kollégium igazgatója szomorúan állapította meg, hogy ha már a kor legkiválóbb latinszakértője is dolgozott rajta,

akkor miért nem adták ki magyarul? Ki tud az 1900-as évek elején úgy latinul, hogy megértse Bolyai Farkas halhatatlan művét? És mi most 2025-ben még szomorúban sóhajthatunk fel: milyen igaza volt Bedőházinak, mert azóta sem fordították magyarra Bolyai Farkas fő művét, így nem is ismerjük teljes mélységében a *Tentamen*ben rejlő mély matematikai gondolatokat.

Tehát megvolt a nagy lehetőség, mert a magyar művelődéstörténet legnagyobb latinszakértője – Finály Henrik – is dolgozott a *Tentamen* 2. kiadásán. Finály Henriknek ez a munkája feledésbe is merült, pedig Finály 1841-től Bécsben mérnöki tanulmányokat is folytatott, emellett az egyetemen felsőbb matematikát és csillagászatot is hallgatott. De az ókori irodalom és klaszika-filológia volt a kedvenc tárgya.

Kendi Finály Henrik, születési nevén Finály Henrik Lajos (Óbuda, 1825. január 16. – Kolozsvár, 1898. február 13.) magyar klasszika-filológus tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja és az Erdélyi Múzeum-Egyesület titkára volt. Itáliai eredetű, nagyon tehetséges és nagyon ősi óbudai zsidó iparcsalád gyermekeként született. Középkorai tanulmányait a pesti piaristáknál, illetve az ágostai evangélikusoknál végezte. Magánórát tartásával tartotta el magát, majd 1851 januárjában nevelőnek állt gróf Bethlen János fiai mellé. A grófnak ugyanebben az évben bekövetkezett halála után a grófné gyermekeivel Erdélybe ment, és miután az özvegy grófné elhatározta, hogy Kolozsvárott marad, az ő kérésére Finály is ott maradt. Itt már 1852-ben elvállalta az alsóbb kereskedelmi iskola vezetését. 1853-ban lemondott nevelői állásáról, és készült visszatérni Pestre, amikor dr. Haynald Lajos római ka-

tolikus püspök kinevezte tanárnak a kolozsvári római katolikus gimnáziumba, és ezzel Kolozsvárot marasztotta. Finály Henrik kikeresztelkedett, és áttért a római katolikus vallásra, a Római Katolikus Státusban is vezető beosztást kapott. 1856-ban az Erdélyi Gazdasági Egylet titkárává választották. 1857-ben az Erdélyi Múzeum-Egylet szervezésére és alapítására alakított bizottság jegyzője lett. 1858-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották. Ballagi Mór után ő volt a második zsidó származású (bár kikeresztelkedett), aki bekerült a magyar akadémikusok közé. 1859-ben az Erdélyi Múzeum-Egyesület titkára lett, 1860-ban lemondott a tanári állásáról, és az erdélyi királyi főkörmányszéknél gróf Mikó Imre erdélyi kormányzó mellett elnöki fogalmazó lett. E hivataláról 1863-ban lemondott, amikor a múzeum-egylet megválasztotta a régiség- és éremtár őrévé. 1868-ban átvette a római katolikus líceum nyomdájának vezetését, és ekkor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megválasztotta elnökének. A nyomdát 1871-ben átadta.

1872-ben az új kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárává nevezték ki, a történelem segédtudományai tanszékre, 1874–1875-ben az egyetem rektora volt, az 1876–77-es és 1887–88-as években pedig a bölcsészettudományi kar dékánja.

A római Istituto di Corrispondenza Archaeologica levelező tagja, illetve az erdélyi országos gazdasági egylet és a román népművelő egylet tiszteletbeli tagja volt.

A Házsongárdi temetőbe temették, de sírja már nincs meg, csupán a megmentett sírköve látható a lutheránus temető rész bejáratától jobbra.

(Igyekszem egy későbbi írásomban ismertetni a család többi kiemelkedő képviselőjét is. Röviden csak azzal zárnam, hogy fia, Finály Gábor visszköltözött Budapestre, visszatért a család zsidó vallására, az ő unokája (tehát Finály Henrik dédunokája, Finály Gábor rabbi, a budapesti Hunyadi téri zsinagóga rabbija) reggeli imáját néhány alkalommal hallhatjuk a Kossuth rádió hét órai imádságaiban.

IRODALOM

- Oláh-Gál Róbert: *Réthy Mór és Finály Etele, Művelődés, Kolozsvár, 2011. február. pp. 22-23.*
- Kempelen Béla: *Magyarországi zsidó és zsidó eredetű családok. 12III. köt. Budapest, 1937-1939.*
- Oláh-Gál Róbert: *Eötvös Loránd és Réthy Mór levelezése, 2009. október, Fizikai Szemle, HU ISSN 1588-0540.*
- Oláh-Gál Róbert: *Az értől az óceánig: Réthy Mór (1846-1925) akadémikus élete és munkássága. MATI Magyar Tudománytörténeti Intézet, Budapest, 2013.*
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Finály_Henrik

¹néhai Koltai Károly mérnök, családfakutató szíves szóbeli közlései nyomán.
²Réthy Mór: *Bolyai „Tentamen”-ének új kiadása, Akadémiai Értesítő 16 (1905), Nr. 2. pp. 49-52.*

Az Erdélyi Múzeum-Egylet igazgató-választmánya fájdalommal tudatja, hogy az egyletnek alapításától fogva titkára, az érem- és régiséggyűjtő

KENDI DR. FINÁLY HENRIK

egyetemi ny. r. tanár, a M. Tud. Akadémia, a római Instituto di Corrispondenza Archeologica levelező, az Erd. Római Kath. Status igazgató-tanácsának tagja, 1848–19-iki honvéd tüzér-főhadnagy

folyó hó 13-án d. u. fél 1 órakor, élete 74-ik évében, elhalálozott.

Temetése folyó hó 15-én d. u. 3 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint a Sétatér-utca 14-ik sz. háztól megtörténni.

Kolozsvárt, 1898 február 14-én.

Béke hamvaira!

A természet kalendáriuma (DCLIII.)

Kiss Székely Zoltán

(...) bennem az ég a legmélyebb rejteget valósága a mindenségnek.

Lehet élni így? Ebből a mélységből be lehet-e látni könnyes Európát?

Vagy csak félni lehet? Féltetni lehet?

Egy rád bízott világot, a gyermekemet...

Gál Éva Emese Válogatott versek gyűjteményéből a Vizeséséből olvasom e sorokat.

A hó sűrű hálót sző a sarki lámpa fényglóriája köré. Aztán a fény szinte belevész a vizesésszerű havazásba. Nem, nem kavarnak, szinte zuhannak lefelé számolhatatlanul a pelyhek. Nem pihék ezek, nem is pelyhek, szinte tollak – zuhataga.

Hull a hó a szülőföld felett. Hull a hó Kárpát-medencére. Sűrű vizesésként.

(...) Visszasírom a vizeséseket.

Mert örök álom minden ébredés között sodró vizek mélyén kősziklának lenni, ahol folyamat a megtisztulás, nem ejt foltot a múlt időn semmi...

és lehet, hogy csak ennyi a tét:

megőrizni hitünk szerelmeken túli vizeseses sziklarendszerét.

Aztán ahogy leszakadt, úgy tisztult ki a lég, s felragyognak a lábam alatt a homályból a fények. Az ember teremtette fények pazarló pompája.

Ilyen havazás utáni sétára hívlak ma, kedves Olvasóm.

Január 25. pálfordulás. Az Érdy-kódexben Szent Pál apostolnak megfordulataja, a Debreceni kódexben Szent Pál apostolnak megtérése, Beythe Istvánnál Szent Pál megtérése napja. Pál apostol – pogány nevén Saul – a kereszténység kegyetlen üldözője volt, farizeus. Saját kérésére megbízólevelet kapott, hogy Damaszkuszba menjen, és szedje össze a keresztényeket. Az ide vezető úton történt fordulása, ekkor megjelent neki Jézus Krisztus, s e révén megváltozott: buzgó keresztény, hittérítő lett belőle. A látomás nagy fényessége miatt meg-

vakult, de csodálatos módon, amikor megkeresztelkedett, visszanyerte szeme világát.

E nap hazai kalendáriumok időjósító dátuma. Termésvarázsló nap: időjárásból a termésre, a gazdálkodó lét kilátásaira következtetnek.

Bod Péter szerint „Ez a tudatlan embereknél Dies criticus, oly nap, melyből jövendölnek. Ha tiszta, bőv termést, ha ködös, döghalált, ha essős, havat, szükséget jelent”.

Tél van. Az erdő szélén csendőrző hó borítja a pusztát mezőt, a lombtalan erdő ágain is hópillérek egyensúlyoznak. De akár a legkisebb szellő is csillámsóhajt lenget az ágak közé. A fák lomb-váz rendszere most tárja fel igazán nagy-szerű gótikáját. Élővé varázsolja az erdőt. Nyári emlék tolakodik elő az idő távolából.

Vándor, ki elhaladsz mellettem, ne emelj rám kezet!

Én vagyok tűzhelyed melege hideg téli éjszakákon,

Én vagyok tornácod barátságos fedele,

Melynek árnyékába menekülsz a tűző nap elől,

És gyümölcsöm oltja szomjadat.

Én vagyok a gerenda, mely házadat tartja, és vagyok asztalod lapja,

Én vagyok az ágy, amelyben fekszel,

A deszka, amelyből csónakod építet.

Én vagyok házad ajtaja Bölcsőd fája...

...Koporsód fedele.

Vándor, ki elmegy mellettem, Hallgasd meg kérésem:

NE BÁNTS!

Az Erdő fohászában ezzel a változtatással még 1977-ben találkoztam Erdővidéken, valahol Kisbacon környékén. Eppen Benedek Eleket kerestük fel diákjainkkal a szökefalvi általános iskola második Kővirág expedícióján. Vásárhelyi János barátommal, tanártársammal a bodvaji öskohóhoz zárandokolunk. S az út mellett, az erdő közepén szembetaláltuk magunkat egy méteres, deszkából összerótt, zöldre festett táblával. Olyannal, amilyeneken máshol a tűzgyújtás, a vadászat stb... tilalmát olvashattuk... románul.

Akkor nem tudtuk, hogy ennek a szövegnek neves íróember a szerzője: Fekete István. 1900. január 25-én született az „erdész-vadász irodalom” legismertebb művelője.

Nem csupán vadász-író. Jókai Mór mellett minden idők legolvasottabb magyar írója. Magyar nyelven több mint 2.500.000 példányban jelentek meg művei. Könyvei tíz nyelven, 12 országban, 45 kiadásban jelentek meg.

Első „vadászélményeit” már nagyon fiatalon, hároméves korában szerezte, ahogyan a Ballagó idő című életrajzi regényében említi. Irodalmi pályáját versekkel kezdte, a természetet értőn szerető versekkel. Élete vége felé is a versben találta meg teljes nyugalma. A Tél című versében írja:

Cinkék járnak szívem ablakára, a madárkakat régen etetem.

De most már néha gondolkodni kezdek:

meddig tart vajon az élelem?

Meddig tart kint a tél, bent a meleg,

szívem mikor fog elsötétülni, s vágyaim utolsó, szép madara mikor fog búsan elröpülni? ...

A mezőgazdász, erdész, vadászember nem természetet ábrázoló írásokkal vált népszerűvé. 1936-ban megírta a Gárdonyi Géza Társaság történelmi regény pályázatára A Koppányi aga testamentumát, s megnyerte azt. 1939-ben az Egyetemi Nyomda magyar nemzeti szellemiségű regény pályázatán Zsellérek című regénye is első díjat nyert.

De, mert benne az 1919-es vörösterroret is leírta, 1946 után indexre került – könyv is, író is. A politikai rendőrségen szemét kiverték, szétverték a veséjét. Állandó állást sehol nem kapott, alkalmi munkából tartotta el családját.

Csak a két katolikus lap, az Új Ember és a Vigília közölte tárcanovelláit.

A szilenciumra ítélt író nem ekkor kezdte el írni állatregényeit.

A Csi, a Hú, a Vuk még 1945 előtt született.

De – és csak 1956 után – ezek a történetei jelenhettek meg, meg az újabbak: a Kele, a Lutra, no meg a Tüskevár. Követték ezeket a Bogáncs, a Téli berek. Unokáimnak ezeket a regényeket teszem az asztalára – az élő természet megismerésének lehetőségét kínálva. Teljes életműve újrakiadására csak 1990 után kerülhetett sor.

Nem valamely természettörténetből idézek; éppen most ideillő szövegét adom ajándékaul, Az imát: Az ima nálam nagyon régen kez-

A szellő csillámsóhajt lenget az ágak közé

dődött. Szinte emlékeim legelején. Ülök az ágyban, és egy pár száraz, öreg kéz összefogja az enyéimet.

– Mondd, kisfiam... És én mondtam utána az imát.

(...) Később – a diákevek kamaszos rohanásában – az ima a templomot jelentette, ahol elcsitultak a zűrzavaros vágyak...

(...) Aztán jött az előbbi világéges és mindig mélyen megrendített az imára zendült kiáltók rivalgása...

(...) Aztán jött a zuhanás Trianon halálos völgyébe. Jött a megalázás, a szegény, az elesettség, szegénység, járvány és jöttek az imák. Az egész nemzet megtanult imádkozni, és nem szégyelltek már a férfiak sem – egy-egy „szóra” – befordulni a templomba...

Amilyen csendesek lettünk, olyan hangos volt körülöttünk a győztesek páholya, és amilyen fennhéjázók voltak ők, olyan alázatosak lettünk mi, mert akkor éreztük már, hogy az alázatosságnál nincsen nagyobb a világon. És elhallgatott körülöttünk az erőszak süvöltése, mert halkán szólni kezdtek a kassai harangok... Nagy, szent pillanatokban mindig az ima volt velünk, mellettünk, értünk. Nagy örömeinkben, nagy sirásokban, csendben és viharokban: ima, ima. És most mégis mind több helyen hallom, olvasom, hogy valaki imádj a lencsefőzeléket, imádj a karóróját, imádj a kirándulást és a táncot. Préda lett ez a szó, melyet magyar paraszttól sohasem hallott senki, és elkopott lassan, mint a kocsmaküszöb.

Mindenki „imád” mindent. A lovát, a szeretőjét, a nyakkendőjét... megszenteltélte egy szót, az emberi lélek néma himnusát, a tisztaság, a kérés, a vigasz, a félelem, az istenkeresés egyetlen, utolsó felkiáltását, amikor már nincs semmi, de semmi segítség, mentevár, csak az ima.

Ne imádj hát mindent, édes Magyarom, ne szórd lelked aranyát, nyelved szépségét a rombolás disznai elé, ne imádj semmit, csak az Istent, mert nem tudod, milyen idők jönnek, és nincs az a vihar, mely elpusztíthatna, ha veled van az imádás és veled van az Isten.

Az ENSZ Közgyűlése 2005-ben január 27-ét a holokauszt nemzetközi emléknapjává nyilvánította. 1945-ben ezen a napon szabadult fel Auschwitz-Birkenau, a legna-

gyobb és leghírhedtebb náci haláltábor. A határozat általánosságban is elítélte a vallási vagy etnikai diszkriminációt és erőszakot.

S lám, a természettudományok nagy tudósa, az orvosi-életlen Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert is imákat (is) írt.

Egy nagy természettudós verseket ír, amelyeknek nem a név ad rangot, nem kuriózumok, önmagukért érvelnek, állják meg (...) helyüket – írta Szállási Árpád a Vigiliában. – Az önmagával, a megismerés korlátaival állandóan küzdő tudós nemigen tud nem kapcsolatosba kerülni valamilyen módon azzal, aki vagy ami a megismerhetetlen túl van. Zoltárokat énekel neki, mint tette ezt egykor Dávid király.

A Nobel-díjas magyar tudós Hatodik imája A gyermekekről szól, meg a felnőttek gyarlóságairól. Így vall erről (Beney Zsuzsa fordításában):

Uram! Elv拉斯ztottad a férfit s a nőt, hogy kölcsönös keresésben A lélek legmélyebb húrjain a legmagasabb harmónia szóljon. E keresésből jönnek gyermekeink, a kedves gyermekek, Hozzánk fordulnak tisztán, tapasztalatlan.

S én gyűlölettel, félelemmel, előítélettel töltöm elméjüket, Bunkeremben az élet sötétjét, hiábavaló törekvést tanulnak, S ha felnőnek, nemes tettekre készen Módszeres gyilkosságra készítetem őket, Erkölc nélkül leélni legszebb éveiket.

Isten! Mentsd meg a gyermekeimet, Mentsd meg értelmüket, Hogy romlásom ne ronthassa meg őket, Mentsd meg életüket, Hogy a másra fogott fegyver ne őket érje, Szüleiknél jobbakké lehessenek, Hogy majd felépíthessék saját világuk, Szép, tiszta, méltányos, jót akaró világot, Hol béke és szeretet uralkodik Örökké.

Maradok kiváló tisztelettel Kelt 2025-ben, pálforduláskor

Felragyognak a lábam alatt a homályból a fények

Épített örökségünk

Amit Székelyudvarhely városközpontja idéz

Udvarhely lakosságának jelentős része a fejedelemség korában is katolikus volt, és vallása megőrzésében a 17. században a jezsuiták mellett bizonyára nagy szerepet játszott a maroszeleki, csiki és kelet-háromszéki boszniai obszerváns – szalvatoriánus – ferences barátok missziója is. Az 1690 utáni rekatolizációs törekvések megteremtették az udvarhelyi házalapítás feltételeit is. Egyfajta, rendkívül ritka tér- és időkapszulaként működve, Székelyudvarhely városközpontja azt a hajdani, egykor fölöttébb valós világot idézi meg és villantja ma is folyamatosan föl, ami egykor az Osztrák–Magyar Monarchia volt.

Nagy-Bodó Tibor

A székely anyaszék legfontosabb urbanisztikai településének igéző varázsát és lenyűgöző, ellenállhatatlan vonzását nem utolsósorban az első világégést megelőző történelmi hangulat biztosítja, amely a meglehetősen nagy kiterjedésű központot óhatatlanul uralja.

Székelyudvarhely központja a hajdani Osztrák–Magyar Monarchiát idézi meg és villantja fel. A városközpont méltán szolgálhatna különböző városi játékok vagy történelmi filmek forgatásának színhelyeül. A belváros többnyire tömör, sűrű beépítésű magjához lazább, újabb és korszerűbb városnegyedek társulnak az 1960-as évek tömeges lakásépítkezéseinek következtében.

A Szent Miklós-plébániatemplom

A városközpont fölé büszkén emelkedik Székelyudvarhely Szent Miklósának ajánlott római katolikus plébániatemploma és a mellette álló plébániái épületek.

A plébániaépületek magvát az a jezsuita kolostor alkotja, melyet még a 18. század elején visszatelepítő atyák építettek, amire felhasználhatták azt az épületet is, amelyet Sámbar Mátyás jezsuita pap-tanár javított meg 1651-ben.

A homlokzatán látható hatalmas festett napóra latin nyelvű 1832-es kronosztichonja a Jánosi Elek plébános idejéből épületfelújításról értesít. A templom mellett és mögött a temető terül el, számos kereszt és szív alakú síremléssel a XVI–XIX. századból.

Johannes Haas városrajza őrzi az épületegyüttes formáját

A mai templomépület elődjéről a szöveges források alapján kevéssé alkothatunk fogalmat, de Johannes Haas 1734-es városrajza megőrizte az épületegyüttes vázlatos formáját.

Weisz Attila munkájából tudjuk meg, hogy a térfűzésű, tipikusan középkorinak látszó

A Szent Miklós-templom

templomhoz nyugaton egy portikusz járult, és a torony nem a templomhoz, hanem az épületet övező kerítésfalhoz csatlakozott. A torony sisakja négy fiatoronnyal rendelkezett.

Könnyen meglehet, hogy ebben az esetben is egy szabálytalan ovális alaprajzú védőfalról és annak kaputornyáról van szó, mint számos székelyföldi település középkori vártemplománál.

Az épület nyugati homlokzatához karcsú, hagymasisakos torony csatlakozik. A templom alaprajza jellegzetesen barokk: a hosszahárom hajóra oszlik, a keskeny, és a főhajónál rövidebb mellékhajók terét karzatok töltik ki.

A széles főhajó folytatásában a kevéssel keskenyebb és alacsonyabb, poligonális szentély áll, míg a két mellékhajó folytatásában egy-egy hosszú, a szentélyből nyíló sekrestye található. A templom főhomlokzata mélységében lépcsőzetesen tagolt, hiszen a toronnyal ellátott főhajó homlokzata a mellékhajók nyugati fala elé ugrik. A főkapu kerete enyhén kidomborodik a torony homlokzatából, a két oldalsó pilasztert golyvázott párkány koronázza.

A fent említett szerző írja, hogy a főhomlokzat visszafogottan díszített, ablakai szegmensívesek. A főhajóba – a toronyon keresztül – és a mellékhajókba külön ajtók nyílnak a főhomlokzatról.

Az oldalhomlokzatok díszítetlenek, csak a mellékhajók karzatainak ablakai tagolják. A szentély két oldalsó, ferde falán egy-egy magas ablak világít.

A templom értékei

A templom berendezésének legértékesebb elemei az egységesen fehér alapon aranyozott színű főoltár, négy mellékoltár – kettő a főhajóban és egy-egy a mellékhajók végeiben – és az egyik pillérhez támasztott szószék.

A Szent Miklósának ajánlott főoltárt négy, félkörbe állított monumentális oszlop határozza meg, melyeken aranyozott indadisz szalad fel. A két középső oszlop között látható az oltár Szent Miklóst ábrázoló, Veres Mátyás kolozsvári festő által festett, a főoltár művészi minőségétől nem sokkal elmaradó képe, mely jóval az oltár előtt, 1780-ban készült. Az oszlopok tetején az evangélisták aranyozott szobrai láthatók, az oltár csúcsán két angyal a keresztet tartja.

Lent, az oszlopközökben négy jezsuita szent faszobra kapott helyet. A szobrok az 1940-es években még a plébánián álltak, mai elhelyezésük valószínűleg megfelel az eredeti koncepciónak.

A szószék is igen gazdag művészi faragásokban, és

azonos felépítésű a gyulafehérvári székesegyház és a szamosújvári örmény nagytemplom szintén Hoffmayer Simon által faragott katedrálból.

Öblös kosarát három domborműves, aranyozott jelenet ékesíti, a Halottak feltámadása. A magvető és Mózes vizet fakaszt a sziklából.

A szószék hátlapján az Apostolok küldetése látható, a hangvető csúcsára Szent Pál apostol alakja került.

Az unitárius gyülekezet első lelkésze

Székelyudvarhelyen az unitáriusok csak a 19. század második felében, 1872-ben tudtak szervezett egyházközséget alakítani, körülbelül nyolcvan-kilencven taggal.

Kisgyörgy Sándor kénosi lelkész volt az újonnan alakult gyülekezet első beszolgáló lelkésze, aki 1872. október 6-án az akkori székház termében tartotta meg beköszöntő beszédét. Az egyházközség még 1888-ban telket vásárolt 4 ezer koronáért templomhelynek, 1891-ben pedig Ferencz József püspök és id. Daniel Gábor főgondnok aláírásával gyűjtőívet bocsátottak ki.

A gyűjtés öt éven keresztül folyt; mintegy 7200 korona gyűlt össze, azonban ez még mindig kevés volt az építkezés elkezdéséhez. A templomépítés ügyének újabb lökést adott Tóthné Benkő Zsuzsanna asszony, aki 1894. február 7-én kelt végrendeletében általános örökösévé a székelyudvarhelyi unitárius egyházközséget tette.

Kovács Árpád összeállításából derül ki, hogy az udvarhelyi unitáriusok templom hiányában kezdetben az istentiszteleteket Bodrogi Áronné Bethlen utcai házában, aztán László Domokos, majd Sándor Mózes lakásán tartották, 1888-tól a Bethlen utcában vásárolt ház egyik szobájában, majd a Vánky-féle házban, végül pedig a Tóth Ferencné által adományozott házban. Amikor ezek szűknek bizonyultak, akkor a városháza nagytermében voltak az istentiszteletek.

Az első templomterv 1891-ben készült el

Az első templomtervet id. Daniel Gábor készítette el 1891-ben, ezt azonban az időközben megváltozott területviszonyok között nem fogadta el a főhatóság. 1901-ben Diószeghy Sámuel is készített egy tervet, ami szintén nem került kivitelezésre.

Végül az egyházközség Pákei Lajos kolozsvári építészhez fordult, aki 1902-ben elkészítette a templom tervét, melyet az unitárius egyház fő irányító szerveként működő Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyott.

Az istenháza építéskor még többnyire alacsony, tornácos házak uralták a környezetét, nem messze innen pedig a „nagy piac” fogadta a vásárra beseregő vidékieket.

A kelet-nyugati irányban elhelyezkedő, háromtengelyes főhomlokzatával az utcára néző épületet az enyhén kiugró négyemeletes toronytest uralja. A főhomlokzat földszintjén a torony mellett kétoldalt a templom előterébe egyenes záródású ablakok engedik be a fényt.

Szintén Kovács Árpád ír róla, hogy a föld-

szinti egyenes záródású ablakok tengelyében félkör alakban záródnak az ablakok.

A főhomlokzat második szintjét – a torony falára kerülő AZ EGY ISTEN TISZTELTÉRE felirat fölött – egy hangsúlyos övpárkány zárja le, erre építették rá a torony harmadik emeletét közrefogó, a függőleges és vízszintes épületrészek kiegyenlítésére szolgáló volutákat, melyeket a széleken kőből faragott obeliszkok díszítenek.

Ahol Kriza János és Orbán Balázs szobrát találjuk

A harmadik szinten díszes, fogrovatos pilaszterekkel közrefogott félköríves ablakot láthatunk, amely fölött a római számlapos óraszerkezetet helyezték el. A torony utolsó, negyedik szintje kapta a legszebb díszítést. A sarkokon korintuszi fejezetes pilaszterek vannak, melyek között minden oldalon álzárókővel díszített félköríves iker (hang)ablakok nyílnak, a pilaszterfejeket között pedig szép füzérdíszeket figyelhetünk meg. Mindent a profilált koronázópárkány zárja le, amire a laternával záródó toronysisak került.

A kis méretű templomba a főhomlokzati torony alsó szintjén nyíló félköríves lezárású főbejáraton keresztül juthatunk be, kétoldalt látható Kriza János, illetve Orbán Balázs kőből faragott, közel életnagyságú szobra.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

„Még jobban örülünk az új templomnak, ha az a kegyes lelkek adakozókészségéből, a szegények filléreiből, a gazdagok koronáiból épül, így a templom holt anyagát megszenteli a kegyes szív érzése s tanúságot tesz arról, hogy az egyház épülete élő kővek fundamentumán nyugszik” – írta 1908 augusztusában a Kolozsváron megjelent Unitárius Közlöny az unitárius templom május 24-i megszentelő átadása után.

Az egyetlen Erdélyben alapított világvalás, az 1568-ban a tordai országgyűlésen kihirdetett vallásszabadsági határozatban Dávid Ferenc püspök által elfogadott antitrinitárius, későbbi formában unitárius vallás a miénk, de nem csak az erdélyieké. Nemcsak Európában, de a világon először elfogadott lelki és vallásszabadságot az 1571-es marosvásárhelyi országgyűlés véglegesítette, ahol a négy hivatalos „recepta religio” vallás (katolikus, lutheránus, helvétai és unitárius) mellett még ideiglenesen a görögkeletit helyezte hivatalosan elfogadottá.

Mivel Székelyföld nemcsak földrajzilag, kulturálisan is egy történelmi egységet képez, így a felekezeti önállósága határozhatta meg 1872-től a kénos-udvarhelyi leányegyház, majd 1905-től az önálló Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházközség létrehozását. Ez a székely magyar kötődés a múltjából adódóan járulhat hozzá, az önazonosság felismerésére és nyelvi kultúrájára építve, az erősödő asszimilációs nyomáshullámok ellenére is a fennmaradáshoz.

A jó fekvésű, a Vánky-féle telekre tervezett istenházát 1901-ben a kor leghíresebb, belső körökben elfogadott tervezőjére, a székely származású Pákei Lajosra bízták. Ekkor már egyházi képviselői tanácsos, később az Egyházi Főtanács tagja, majd a Magyarországi Unitárius Egyház tanácsosa, utána Kolozsvár főépítésze közel egy év alatt elkészítette a kisebb javításokkal elfogadott és engedélyezett tervlapokat.

A helyi vállalkozó, Fekete Benjamin 1906 nyárelőn elkezdett munkálatait már az év őszére tető alá hozták, a zárógömb már november elsejére a toronyon díszelgett. Természetesen a belső bútorzat, orgona és szószék, harangok, kályhák, toronyóra csak a későbbiekben kerülhettek a helyükre.

Több mint négy évvel ezelőtt egy lépcsőfeljáró alól kerültek elő egy érintetlen kartonmappából – 1901. április 16-i dátummal – a templom eredeti színes tervlapjai, levelek és műszaki dokumentumok. A templom továbbra is élni akar. Megerősödő egyházi vonalát tartva ma is tündököl az anyaszék fűtőcsőjén, az őshonos székely hívek anyanyelvi és lelki megerősödését hirdelve több mint száz év óta.

* *A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet Keresztes Géza műépítésznek, műemlékvédő szakmérnöknek, az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és a gyűjteményéből küldte el a szerzőnek.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1136.

Johann Wolfgang von Goethe állítását idézzük a fősorokban.		GYÜMÖLCS-FÉLE	FELTÉVE HON	PÁRATLANUL RAKODÓ!	EZ VAN MOST	OSZTRÁK RÉGIÓ
		1				
2	É	PEST M. HELYSÉG AZ EGYIK MŰZSA	AZ ARGON VEGYJELE	JAPÁN DRÁMA	LE OLASZ ÉS OSZTRÁG AUTOJEL	CIN ÁRAM-ERŐSSÉG EGYSÉGE
A FELSŐFOK JELE						
URALKODÓI ÜLŐHELY			VERSORÓSZ-SZECSENGÉS BÜNÜGYI REGÉNY			RÓMAI ÖTVEN SODRÁS
BEHAJLÍTOTT TENYÉR			FŐPAP ERDÉLYI FEJEDELEM			
NŐI NÉV (JAN. 29.)			ARAD FELEI ARATI	IZOMBAN REJLIK ODA-VISSZA FÉRFINÉV		
MENJI (ANGOL) RÓMAI NÉGY		TAPOS SZÁMLA				A BŐR VEGYJELE ... ALDA (SZÍNÉSZ)
		PÉNZHOZAM FRANCIA SZIGET				... OVO (ELEVE) ÓGÓRÓG GYÜLÉSHELY
SPANYOL ARANY			M. CRISTO BÓRTÖNE LATIN KETTŐS BETŰ		ANGOL SÓRFÉLE SOHA (NÉMET)	
SZIBÉRIAI FOLYAM VENDÉGLŐI LAP			LENGET KÁLYHA SÜTŐJE			
		... AVIV (IZRAELI VÁROS) LÁBALJ		TÖLTÖTT ATOM HUNYADI L. NÁDORA		ÜZLET
LAMARTINE VERSE			BIKAVÉR VÁROSA KÉST ÉLEZ			VÍZLELŐ HELY
KICSINYÍTÓ KÉPZŐ		... DIAVOLO (OPERA) A-VA PÁRJA		HORDÓ-MÉRTÉK LÉTEZIK		
ÉLŐ ÁLLAPOTBAN			VÉGTELEN RÉMI! MAGYAR AUTOJEL		HÁTUL HÁTUL! NULLA	
L. N. J.	P					

A KARÁCSONYI ÜZENET

című pályázat nyertesei:

Szabó Irma,
Marosvásárhely, C. D. Gherea u.
Gligor Csaba-István,
Marosvásárhely, Rózsák tere

A pályázati rejtvény megfejtése:

KRISZTUS SZÜLETÉSÉVEL OSZLOTT A NAGY SÖTÉTSÉG.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a január 17-i számból:

Minirejtvények:

1. Arany János
2. Baudelaire

Skandi:

Kényes a gyomrod, ha mindenbe belekóstolsz.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		VASÁRNAPI ÉNEK									
1	2	3	4	5	G	6	7	8	K ¹		
9					10	10					
11	12	13	14	15		16		17	17		18
19					20		21			22	
23					24		25			26	
27				28				29			G
Ü		30	31			32	33			34	
35	36		37			38		39			40
41		42		43		44	45		46	47	
48			49			50		51		52	
E					K				N	53	L.N.J.

VÍZSZINTES: 1. idézet egy énekeskönyvből. 9. Tűzet megszüntet. 10. Kis áramforrás. 11. Oktató. 16. A nikkell vegyjele. 17. Rég élt előd. 18. Te és én. 19. Iskola alsó tagozata. 20. Tegnap után. 21. Csermely. 22. Tagadószó. 23. Őz nösténye. 24. Semmire sem jó. 26. Török főúr. 27. Némán tilt! 28. A számok fele ilyen. 29. Újság. 30. Innen indul a kivándorló. 32. Maros-parti város. 34. Súlyolni kezd! 35. A nátrium vegyjele. 37. Hivatali munkahely. 39. Cin. 40. Tízen, hangtalanul! 41. Csendes kelme! 43. Római 550. 44. Észak-olasz folyó. 46. Ankara lakója. 48. Szerencsejáték. 50. Létezett valamikor. 52. Sportág (más néven: röplabda). 53. A szépnem.

FÜGGŐLEGES: 1. Előtag: új. 2. A távolba. 3. Törpeállam. 4. Római számok (5, 50, 1). 5. Attól kezdve! 6. Angol igen. 7. Hátul hátul! 8. Nobilis. **11. Az idézet befejezése.** 12. Lenti helyen. 13. A bruttóból marad vissza. 14. Fohász. 15. Te és ő. 17. Felvigyázó. 20. Nem megy el. 21. Feszítőeszköz. 22. Központi csillag. 24. Felületesen magyaráz. 25. A pása hasa! 26. Sétatéri ülőhely. 28. Bocsánat. 29. Ősi pengetős hangszer. 31. Magyar és olasz gépkocsijel. 33. Fába vés. 34. A jó bor gyümölcse. 36. Lenti helyen. 38. Házastárs apja. 40. Uralkodók díszes ülőhelye. 42. Budapesti futballcsapat. 45. A Maros testvére. 47. Az ő tulajdona. 49. A cérna munkatársa. 50. Római hat. 51. A személyed.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket február 6-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Orosz szerzők

1	2	3	E	4	5	U ¹
6				7		
8			9			G
		10			11	
12	13		14			15
16		17			18	
19				20		

VÍZSZINTES:

1. Orosz író (Ilja Grigorjevics). 6. ... ce (vallásalapító). 7. Európai pénznem (röv.). 8. Szervezet vezetője. 10. Három (latin). 12. Keresztül. 14. Is-tenít. 16. Halk zöreje. 18. Román autó-jel. 19. Ősvezér. 20. Hím állat.

FÜGGŐLEGES:

1. Nagy testű ormányos. 2. Vízi állat. 3. Rosszá tesz. 4. Számomra. 5. Bánat. 9. Vigyáz valamire. 11. Női név (jan. 19.). 13. Őtóra ital. 15. Csendes folyó. 17. Kétes!

1	2	3	4	P	5	N ¹
6					7	
8				9		
		10	11			
12	13					14
15			16		17	
18					19	

VÍZSZINTES:

1. Orosz író (Ignatyij Nyikolajevics). 6. Sémi nép. 7. Az eskü lényege! 8. Újság. 9. Lamartine verse. 10. Mikszáth-hős (Miklós). 12. Túloz. 15. Keresztül. 16. Magyaros dal. 18. Tejből marad. 19. Szintén.

FÜGGŐLEGES:

1. Magyar úri tánc. 2. Időmérés. 3. Ragad. 4. Vércsoport. 5. Felnöttek iskolája. 9. Magas, hangos, nagy (spanyol). 11. Mozi (német). 13. Kezdve, fogva. 14. Pocak. 17. Te és ő.

L. N. J.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Itthon és külföldön is turnéznak

Új darabbal mutatkozott be a Bekecs Táncszínház

Múlt vasárnap mutatta be hazai közönség előtt legújabb néptáncműsorát a nyáradszeredai Bekecs Táncszínház. Ezt megelőzően, múlt pénteken Kibédén tartott előbemutatót az együttes, amely ezen a héten már külföldön vendégszerepel. A darabról, illetve a táncszínház első féléves terveiről Benő Barna-Zsolt igazgató számolt be a Népújságnak.

Gligor Róbert László

A *Táncolva öröklődik* című új darab a magyarországi Farkas Tamás rendező-koreográfus és Farkas Ágnes koreográfus, táncmester „keze nyomát” viseli. A munkát és a próbákat tavaly augusztusban kezdték el, a két szakember két-háromhetente érkezett Nyáradszeredába, ahol egy-egy hétig dolgoztak a táncosokkal, így voltaképpen nyolc hét alatt született meg az új előadás. Farkasokkal már régebbi a szakmai kapcsolatuk, így most is őket választották, hiszen „a táncutadás birtoklása és az a mód, ahogyan ezt átadják, az egy teljesen más szint, és öröm velük és tőlük tanulni. A táncosok is elégedettek, a zenészeknek is szinte kész anyagot adtak a kezükbe. Nagyon pontosan dolgoznak” – mondta el benyomásait az igazgató.

Az új folklórelőadás egy autentikus barangolás a Kárpát-medence reprezentatív települései, dialektusai között, és a Dél-alföld, Méhkerék, Felcsík, Gyergyó, Szatmár, Szilágyság, Sóvidék és Kalotaszeg jellegzetes táncbéli hangulatait idézi meg. Zökkenőmentes bemutató körvonala zódott, és a pénteki kibédi előbemutatón a közönségtől kapott visszajelzések is azt mutatták, hogy ez egy jó előadás lesz, és ezt minél

Már az előbemutatón látszott, hogy sikeres, jó az új előadás

több helyen be tudják majd mutatni. A darabnak most egy színházi változatát adták elő, de alakítható, és akár kisebb színpadokon, szerényebb műszaki feltételek mellett is előadható.

A táncszínháznál még két néptáncelőadás van műsoron, az *Ünnepi folkműsor* és a *Forrás*, így az új darab fel fogja váltani az Ünnepi folkműsört, mert a táncosoknak is nagy feladat és megterhelő egyszerre öt-hat darabot játszani. A *helység kalapácsát* még a nyárig játszani szeretnék, a *Szép új világ* előadást még legalább egy színházi évadban. A *Kit szerettél, Madách?* című darabot is játsszák még ebben az évadban, míg a *Szép új világ* gyermekelőadással is még legalább egy következő évadra számolnak, és nagyon sok új helyszínre el szeretnék látogatni vele.

Béretes és ünnepi előadások

A magyar kultúra hetére a táncszínház két turnét tervezett be, ezért már kedden kétfelé vált a csapat: egyik része a Kit szerettél, Madách? darabmal nyugatnak indult, kedden este Nagyszalontán lépett fel, onnan Aradra, majd Szegedre utazott tovább, míg a csapat másik része Délvidék felé vette az irányt. Szerdán az Arad megyei Kisiratoson, csütörtökön már Szerbiában, Pancsován kerül bemutatásra az Ünnepi folkműsor. Mivel ott egy bukovinai székely telep is létezik, ezt a fellépést különösen fontosnak tartotta a táncszínház.

Itthon béretes előadásokkal folytatódik a színházi évad. Február 9-én több mint tízéves kihagyás után ismét színpadra lép Nyáradszeredában a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós

Fotó: Zakariás Botond Csaba közösségi oldala

Társulata a *Lázadni veletek akartam* című előadásával, majd február 13-án a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház lép fel *A kisfiú és az oroszánok* című gyerekelőadásával. Ezt követi a Bocskai Napok rendezvénysorozat a kisvárosban, amelyre a Bekecs idén nem színházzal vagy tánccal készült: ezúttal az irodalomnak és a filmművészetnek lehet hódolni. Február 21-én délelőtt a diákok számára szerveznek filmvetítést: az óvodások magyar népmeséket nézhetnek meg, míg az 5-8. osztályosok a Jankovics Marcell illusztrálta *Toldi* mozifilmét. Este 7 órától a felnőtteket várják filmnézésre, egy új magyar romantikus vígjáték, a *Hogyan tudnék élni nélküled?* lesz látható a mozivásáron. Február 22-én, szombaton az irodalomé lesz a főszerep: délelőtt a kisgyerekes családokat várják a *Vuk* rajzfilm megnézésére, 17 órától a városi könyvtárban Vida Gábor és Sándor Szilárd beszélgetnek, míg 19 órától a Vincze-Simó Franciska rendezte, Markó Béla verseiből készült versfilmet vetítik. Utóbbit közönségtalálkozóval kötik egybe. Markó Bélával, Vincze-Simó Franciskával és a Tompa Miklós Társulat színészeivel Badics Petra beszélget a színpadon.

ládokat várják a *Vuk* rajzfilm megnézésére, 17 órától a városi könyvtárban Vida Gábor és Sándor Szilárd beszélgetnek, míg 19 órától a Vincze-Simó Franciska rendezte, Markó Béla verseiből készült versfilmet vetítik. Utóbbit közönségtalálkozóval kötik egybe. Markó Bélával, Vincze-Simó Franciskával és a Tompa Miklós Társulat színészeivel Badics Petra beszélget a színpadon.

A szórványra is figyelnek

A Bekecs ebben az évben újraindította a szórványprogramját, amelynek keretében a társulat legkevesebb ötven olyan települést látogat meg előadásaival – köztük Maros megyeieket is –, ahol a magyarság kisebbségben van, így kevés a magyar kulturális program. Ha elindulnak a különböző pályázati lehetőségek, ezekre az utazásokra szeretnének támogatásokat szerezni, hiszen saját erőforrásból ezeket nem valósíthatnák meg. Remélik, hogy Erdélyben idén is számos vidéki és szórványtelepülésen megörvendeztetetheti a közönséget a Bekecs.

A nyárig egy másik turnéprogramjuk keretében határon túli (elcsatolt) magyar területeket is meg szeretnének látogatni előadásaikkal.

A délvideki kiszállás után márciusban egy felvidéki fellépéssorozat van kilátásban, míg júniusban Szlovénia és Horvátország magyarlakta vidékeire utaznának – közölte a következő időszak terveit az igazgató.

A mikházi Csürszínházi Egyesülettel közösen egy új táncszínházi előadás előkészítésén is dolgoznak, annak a bemutatója július második felére várható, azt az előadást Nyáradszeredában is láthatja majd a közönség a Nyárámente Fesztivál keretében – árulta el Benő Barna-Zsolt.

Nő a légúti megbetegedések száma

Felvehető a védőoltás

Bodolai Gyöngyi

Ha megnézzük az Országos Közegészségtani Intézet statisztikáit, kiderül, hogy a 2025-ös év kezdetén is az elmúlt két évihez hasonlóan alakul a légúti megbetegedések száma az ország különböző megyéiben. A téli ünnepek idején tapasztalt jelentős csökkenést követően január második hetében kezdett el felfele kúszni a légúti megbetegedések számát jelző görbe, ami a korábbi tapasztalatok szerint a tavaszi hónapok végéig szokott kitartani, majd a felmelegedés beköszöntevel jól látható mértékben csökken.

Számokban kifejezve január 6–12. között 90.877 légúti fertőzőeset, influenzás (grippe), és tüdőgyulladásos esetet diagnosztizáltak országos viszonylatban, 11,5 százalékkal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában, az esetek száma azonban emelkedőben van.

A kórházi ellátást igénylő és laboratóriumi vizsgálatokkal is megerősített influenzás esetek száma országos viszonylatban 587 volt, a legtöbb Bukarestben (1.172), továbbá Kolozs (733) és Brassó megyében (524).

Találtak A típusú (361), B típusú (139), AH1 típusú (65), AH3 típusú (13) vírusfertőzést, és 12 esetet, ami-

Fotó: Nagy Tibor

kor az influenzavírus a SARS-CoV-2-es vírussal együtt fordult elő. A fertőzést kilenc, jobbára idős személy nem élte túl.

Megyéinkben január második hetében 3759 légúti fertőzőeset fordult elő, a betegek közül 31-en szorultak kórházi ellátásra, tüdőgyulladás 1681 páciensnél állapították meg, ebből 104-et kellett kórházba utalni. Az influenzát 40 személynél diagnosztizálták, akik közül 21 beteg utaltak kórházba – derül ki a Megyei Közegészségügyi Igazgatóság statisztikáiból.

Az országos nyilvántartás szerint

január 12-ig 1.126.093 személyt oltottak be influenza elleni védőoltással, amit receptre írnak fel a családorvosi rendelőkben, és a gyógyszerértékből kell kiváltani, indokolt esetekben (életkor, társbetegségek) ingyenesen, más esetekben térítéses recept alapján.

Jó hírek számíthat, hogy megyénkben nem volt kanyarós beteg az utóbbi hónapokban, bár az átoltottságon még javítani kell, mivel az optimális 95 százalékkal szemben 75 százalékos – jegyezte meg a megyei helyzetről tájékoztató *Moldovan Iuliu* közegészségügyi igazgató.

A hős zászlóvivő áldozata

Dr. Ábrám Zoltán

Tíz évvel ezelőtt, 2015 januárjában Márton Zoltán, Makfalva polgármestere, a Székely Nemzeti Tanács megyei elnöke az autonómiaküzdő áldozata – és hőse – lett. Élete és halála jelképes és jelzésértékű. A kisebbségi jogokból példát nyújtó Dél-Tirolban eltöltött sivatkaója alatt érte a halál. Sokat áldozott a közösségért, végül ő maga lett áldozat. Post mortem kiérdemelte az erdélyi magyarság, a székelység jelképes tisztí aranykeresztjét.

A „mindig készséges, mosolygó, másokat is derűre, optimizmusra bátorító fiatal politikus” elsőnek tűzte ki a székely zászlót a makfalvi község házára. Habár tudatában volt annak, hogy bűnvádi eljárást indíthatnak ellene, a hivatalos felszólításra, hogy távolítsa el a székely zászlót, azt mondta, ezt soha nem fogja megtenni. Szó szerint ekképpen szólalt meg a lelkiismerete: „Vagyonom nincs, tőlem semmit elvenni nem tudnak. Legfeljebb a szabadságomat. De ha eddig elmegy a hatalom, akkor valakinek ezt is vállalnia kell!”

Márton Zoltánt fizikailag nem bántotta a hatalom, amint azt bizonyára megtette volna néhány évtizeddel ezelőtt. De azt csak elképzelni tudjuk, hogy milyen lelki vívódásai voltak a külső és belső hatalmak ellenében. Az esetleges öröklött hajlamok, a stresszel járó feszült munka, a környezeti tényezők mellett a fokozott igazságérzet, a túlhevült közösségszolgálat, a mások által minduntalan felbolygatott közérzet, a szorongások és félelmek bizonyára mind szerepet játszhattak tragikus végkimenetelű halálában. Mégis azt mondom: így volt szép és örök érvényű az élete, így üzeni az utóknak, hogy a székely zászlót nem veheti le semmilyen hatalom sem a község házához homlokzatáról, amennyiben azt végérvényesen kitűzzük a szívünkbe. Így lépett be az erdélyi magyar hősök panteonjába.

A székely szabadságot megtestesítő székely zászló örökös lobogatóját 46 éves korában érte szívroham. Látszólag békés, háború- és harcmentes körülmények között. De csak látszólag. Mert a valóságban „mártírhálalt halt zászlóvivővé” vált, akárcsak valamikor néhány száz évvel ezelőtt a várostrom alatt halálos golyótalálatot ért zászlós. Egyszerre vált áldozattá és hőssé az őt örökre szívébe záró székelység emlékezetében. Nyugodjon békében!

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 21. forduló:* Everton – Aston Villa 0-1, Ipswich – Brighton & Hove Albion 0-2, Leicester – Crystal Palace 0-2, Arsenal – Tottenham 2-1, Manchester United – Southampton 3-1; *22. forduló:* Newcastle United – Bournemouth 1-4, Arsenal – Aston Villa 2-2, Manchester United – Brighton & Hove Albion 1-3, West Ham United – Crystal Palace 0-2, Leicester – Fulham 0-2, Brentford – Liverpool 0-2, Ipswich – Manchester City 0-6, Nottingham Forest – Southampton 3-2, Everton – Tottenham 3-2. *Az élcsoport:* 1. Liverpool 50 pont, 2. Arsenal 44, 3. Nottingham Forest 44.

* *Spanyol La Liga, 20. forduló:* Betis – Alavés 1-3, Osasuna – Rayo Vallecano 1-1, Leganés – Atlético Madrid 1-0, Getafe – FC Barcelona 1-1, Girona – Sevilla 1-2, Valencia – Real Sociedad 1-0, Villarreal – Mallorca 4-0, Real Madrid – Las Palmas 4-1, Celta Vigo – Athletic Bilbao 1-2, Espanyol – Valladolid 2-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 46 pont, 2. Atlético Madrid 44, 3. FC Barcelona 39, 4. Athletic Bilbao 39.

* *Olasz Serie A, 19. forduló:* Inter – Bologna 2-2; *21. forduló:* Atalanta – Napoli 2-3, Bologna – Monza 3-1, Cagliari – Lecce 4-1, Como – Udinese 4-1, Fiorentina – Torino 1-1, Hellas Verona – Lazio 0-3, Inter – Empoli 3-1, Juventus – AC Milan 2-0, Parma – Venezia 1-1, AS Roma – Genoa 3-1. *Az élcsoport:* 1. Napoli 50 pont, 2. Inter 47, 3. Atalanta 43.

* *Német Bundesliga, 17. forduló:* VfB Stuttgart – RB Lipcse 2-1, Bayern München – Hoffenheim 5-0, Werder Bremen – Heidenheim 3-3, Union Berlin – Augsburg 0-2, Bochum – St. Pauli 1-0; *18. forduló:* Bayer Leverkusen – Mönchengladbach 3-1, Bochum – RB Lipcse 3-3, Eintracht Frankfurt – Borussia Dortmund 2-0, Holstein Kiel – Hoffenheim 1-3, VfB Stuttgart – Freiburg 4-0, Werder Bremen – Augsburg 0-2, Bayern München – Wolfsburg 3-2, Union Berlin – Mainz 2-1, Heidenheim – St. Pauli 0-2. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 45 pont, 2. Bayer Leverkusen 41, 3. Eintracht Frankfurt 36.

* *Francia Ligue 1, 18. forduló:* Olympique Marseille – Strasbourg 1-1, Lens – Paris St. Germain 1-2, Lille – Nice 2-1, Lyon – Toulouse 0-0, St. Etienne – Nantes 1-1, Montpellier HSC – AS Monaco 2-1, Reims – Le Havre 1-1, Angers – Auxerre 2-0, Stade Rennes – Brest 1-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 46 pont, 2. Olympique Marseille 37, 3. Lille 32.

Holnap kezdődik a X. asztali labdarúgó Európa-bajnokság

Péntektől vasárnapig a szerbiai Óbecsén, a Dorde Predin Badza sportközpontban rendezik meg a X. asztali labdarúgó Európa-bajnokságot, a Nemzetközi Asztali Labdarúgó Konföderáció szervezésében. A rangos eseményre hat ország legjobbjai neveztek, köztük az erdélyi sportolókra épülő román válogatott is.

A kontinensviadalon három különböző szakágban mérhetik össze tudásukat a játékosok:

- szektorlabda – a magyar gombfoci sportosított változata;
- 12 érintéses játék – brazil eredetű;
- chapas – a spanyol ajkú országokból származik, és idén először szerepel az Eb programjában.

A versenyek egyéni és csapatkategóriában zajlanak, lehetőséget adva a játékosoknak, hogy különböző formátumokban is megmutassák tehetségüket.

A hat ország közül Románia is komoly esélyekkel indul, hiszen a válogatott soraiban marosvásárhelyi, csíkszeredai és kolozsvári játékosok is szerepelnek. A csapat tagjai: Pákai György, Varga Ervin, Moldován Károly, Debreczy István, Incze István, Marschal István, Valics Lehel, Bajkó Mihály, Krejcik Péter. A román csapat játékosainak célja minél több

Fotó: a Nemzetközi Asztali Labdarúgó Konföderáció közösségi oldala

éremmel hazatérni Óbecséről. A csapat fő támogatói az Energofish és a Gloobus Romania.

Az Európa-bajnokság a rendezvény YouTube-csatornáján élőben követhető.

A negyedik ASA megszületéséről számoltak be

Soós Zoltán polgármester jelenlétében számolt be a 3. ligában szereplő ACS Marosvásárhely elnöke, Sepsi László, és a 4. ligás FC ASA elnöke, Liviu Muruțan, hogy egyesítik erőiket, fúziójuk révén a jövőben ASA néven folytatják, amellyel „visszahelyeznék Marosvásárhelyt a labdarúgás térképére”.

Ha sorszámozna, mint az uralkodókat, ez lesz a IV. ASA. Az eredeti, Bölöni, Hajnal, Fazakas, Nagy Miki és Solyom Csaba csapata még a hadsereg klubjaként működött, a másodikat Dorin Florea polgármestersége idején

hozták létre a FCM átnevezésével. Utóbbi csődje után az FC ASA a 4. ligában jött létre, és miután gazdát cserélt, ma is ott szerepel, idén azonban nagy esélye van megnyerni a bajnokságot. A mostani bejelentés alapján azonban nem szándékozik részt venni az osztályozón, és a csíkszeredai Székelyföld Labdarúgó Akadémia alközpontjaként létrehozott ACS Marosvásárhellyel együtt ASA néven folytatja.

A témát, nyilván, még lesz időnk alaposabban körüljárni. (bálint)

Nehéz meccsen debütál Robbie Keane a Ferencváros kispadján

Kifejezetten nehéz mérkőzésen kell első ízben irányítania a magyar bajnoki címvédő Ferencváros labdarúgócsapatát Robbie Keane-nek, aki ma az Eintracht Frankfurt vendégeként Európa-liga-találkozón debütál tétmeccsen a zöld-fehérek kispadján.

A 44 éves ír szakembert január 6-án neveztek ki vezetőedzőnek az FTC-nél azután, hogy a holland Pascal Jansent december végén kivásárolta a budapesti szerződéséből a világ egyik legnagyobb futballkonzernje.

A Ferencváros az alapszakasz eddigi hat fordulójában három mérkőzést megnyert, három pedig elveszített, így a továbbjutás szempontjából kedvező helyzetben van, kilenc pont ugyanis vélhetően elég lesz a legjobb 24 között maradáshoz.

Az FTC továbbjutása ugyanakkor az

utolsó két kör többi mérkőzésének eredményétől is függ, ezért Frankfurtban vagy az egy héttel későbbi hazai találkozón – amelyen a holland Alkmaar lesz a vendég – legalább egy pont még jól jöhetne a zöld-fehéreknek.

Az Európa-liga alapszakaszában az Eintracht eddig hatból négy meccsét nyerte meg, egy döntetlen mellett egy veresége van: a legutóbbi körben, december közepén 3-2-re kapott ki Lyonban. A frankfurtiak ugyanakkor egy ma esti győzelemmel bizonyosan az automatikus nyolcaddöntőbe jutást harcolnák ki, azaz, ha legyőzik az FTC-t, akkor a tavaszi folytatásban egy párharcra kevesebbet kellene megvívniuk.

A Frankfurt – Ferencváros találkozót 22 órakor kezdődik (TV: M4 Sport).

Varga Barnabás, a Ferencváros (közép) és Nils Zatterstöm, a Malmö játékosa (bal) a labdarúgó-Európa-liga alapszakaszának 5. fordulójában játszott Ferencvárosi TC – Malmö FF mérkőzésen a Groupama Arénában 2024. november 28-án. Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

Nyolcaddöntős szereplést érhet az FCSB sikere

Már ma (kezdés: 19.45 óra, TV: DigiSport 1, Prima Sport 1) megszerezheti a nyolcaddöntős szereplést az FCSB, amely a Qarabag vendégeként lép pályára a labdarúgó-Európa-liga 7. fordulójában. A bukaresti együttes méltán bizakodhat a sikerben, miután eddig 11 pontot gyűjtött, és a 10. helyet foglalja el a tabellán, míg ellenfele mindössze 3 pontos, és a 33. (utolsó előtti) helyen áll. A bukaresti együttes annak ellenére igyekszik megszerezni majd a győzelmet Azerbajdzsánban, hogy négy játékosát – Vlad Chirichest, Octavian Popescut, Darius Olarut és Mihai Lixandrut – különböző egészségi gondok miatt nélkülöznie kell.

Micsoda meccs volt a Benfica – Barcelona!

Újra nyert a Liverpool a labdarúgó Bajnokok Ligájában: az angol bajnokság élvivője a 7. forduló keddi esti mérkőzésén 2-1-re győzött a Lille ellen, így a legrangosabb kupasorozat mezonyében egyedülként továbbra is százszázalékos. Lisszabonban a Benfica 1-0-ra, majd 3-1-re és 4-2-re is vezetett a Barcelona ellen, azonban a katalánoknak sikerült egyenlíteniük és a 6. hosszabbításpercében a győzelmet jelentő gólt is megszerezniük, így 5-4-re nyertek. Ezzel a Liverpool és a Barcelona is bebiztosította nyolcaddöntőbe jutását, mert az utolsó forduló eredményétől függetlenül mindkettő az első nyolc között végez.

A játéknappal másikkal rangadóján az Atlético Madrid úgy múlta felül 2-1-re a német bajnok Bayer Leverkusent, hogy 53 percet emberhátrányban kellett futballoznia. Tegnap a Bologna megszerezte története első győzelmét a BL-ben, mivel hazai pályán a második félidőben egy perc alatt fordított a hullámvölgyben lévő Borussia Dortmund ellen, az eredmény 2-1. A Crvena zvezda a PSV Eindhoven-től 3-2-re, míg a Slovan Pozsony a VfB Stuttgarttól 3-1-re kapott ki, így már a szlovák mellett a szerb csapat búcsúja is biztos. Viszont mindkét vendégegyüttes nagy lépést tett a továbbjutás felé a sikerrel.

További eredmények: Club Brugge – Juventus 0-0, Atalanta – Sturm Graz 5-0, AS Monaco – Aston Villa 1-0.

Menesztették a Borussia Dortmund vezetőedzőjét

A Borussia Dortmund menesztette Nuri Sahin vezetőedzőt, miután a csapat kedden 2-1-re kikapott Bolognában a Bajnokok Ligájában.

Az előző idényben döntős német klub a BL-ben hét forduló alatt négyszer győzött, háromszor – most egymás után másodszer – viszont kikapott, így visszacsúszott a 13. helyre, de közvetlen riválisai még tegnap, lapzártá után léptek pályára.

A gárda a Bundesligában is vergődik, idei mindhárom bajnokiját elvesztette, és csupán tizedik a tabellán.

A 36 éves Sahin tavaly júniusban kötött 2027-ig szóló szerződést a BVB-vel.

A klub vezetősége az U19-es csapat edzőjét, Mike Tullberget bízta meg azzal, hogy a következő összecsapáson, szombaton a vendég Werder Bremen ellen irányítsa az együttest.

Nyáradkarácson Község Polgármesteri Hivatala

– Nyáradkarácson 166. szám, Maros megye, adószám:
4323187, tel. 0265/332-112, fax: 0265/332-113,
e-mail: craciunesti@cjmures.ro –

zárt borítékos, nyilvános versenytárgyalást szervez egy 33,8 négyzetméteres ingatlan bérbeadására a Maros megyei Nyáradkarácson község közterületén, a 24. szám alatt.

A versenytárgyaláshoz szükséges iratokat az érdeklődők ingyen beszerezhetik a Nyáradkarácsoni Polgármesteri Hivatalban. A versenytárgyalással kapcsolatosan február 4-én 16 óráig nyújtanak felvilágosítást.

Az ajánlatokat egy példányban 2025. február 24-én 12 óráig lehet benyújtani a hivatalban.

Az ajánlatokat tartalmazó borítékokat február 24-én 13 órakor bontják fel. Bővebb felvilágosítás a 0265/332-112-es telefonszámon vagy a hivatalban.

Bodó Károly Gyula polgármester

A Mures Insolvency SPRL, a Mezőszabad, Fő út 7. szám alatti székhelyű **Dona Impex Kft.** cégfelszámolója nyilvános árverésen értékesíti az alábbi javakat:

- Használati kategóriáknak egy-egy tömbben:
 - közlelemzésben használt technológiai berendezések, kikiáltási ár: 103.598,75 lej + héra;
 - irodabútorzat, kikiáltási ár: 4.500,50 lej + héra;
 - leltári tárgyak, kikiáltási ár: 242,55 lej + héra.
- Szállítóeszközök, amelyeket egyenként értékesítenek:
 - 2002-es Opel Astra személygépkocsi, kikiáltási ár: 2.550 lej + héra;
 - 2007-es Peugeot Boxer személygépkocsi, kikiáltási ár: 5.400 lej + héra.

Az árverés január 28-án 13 órakor lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, Stefan cel Mare utca 9/3. szám alatti székhelyén, és keddenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, a javak értékesítéséig.

Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a tenderfüzetet az árverést megelőző napon 13 óráig, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat. Az elárverezendő javak részletes jegyzéke a cégfelszámoló székhelyén tanulmányozható.

Bővebb felvilágosítás a 0756-086-289 és a 0745-653-430-as telefonszámon.

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1–3. szám) február 5-én 11 órakor nyilvános árverésen értékesíti az alábbi cégek ingó javait, a költségvetéssel szembeni adósság behajtása céljából: **RAPID ELECTRIC KFT.**, adószám: 35514977:

– 2499 köbcantis, 85 kW-os, 1996-os évjáratú, kék színű dízel Renault FN60E7/Messenger típusú, háromajtós, három férőhelyes hasznajármű, azonosítószáma VF6FN60A000007077, rendszáma MS-12-NFM, 122.539 km-ben, kikiáltási ár: 7.409 lej + héra; 2007-es 145 kW-os, 2993 köbcantis, dízel, metallizált szürke BMW 560L/PX51/525D, ötajtós, öt férőhelyes, 376.059 km-ben, azonosítószáma WBAPX51000CT96206, MS-13-RAP, kikiáltási ár: 5.962 lej + héra; 2005-ös, dízel, 77 kW-os, 1910 köbcantis, fehér Fiat 223/ZXF1A/Doblo, négyajtós, két férőhelyes, 178.000 km-ben, azonosítószáma ZFA22300005323412, MS-53-TOP, kikiáltási ár: 2.419 lej + héra (harmadik árverés).

PUB CORNER KFT., adószám: 36149144:

– 2003-as gyártású, dízel Peugeot Partner G személygépkocsi, azonosítószáma VF3GBRHYB96063798, a motor szeriaszáma 3006575, MS-17-NZU, kikiáltási ár: 3.479 lej + héra (harmadik árverés).

DISCRET VIP KFT., adószám: 35147455:

– 2017-es, ötajtós, öt férőhelyes Dacia Logan SD, benzines, alvázszáma UU14SDMC458272869, a motor szeriaszáma: B4D-B4, CIV-sorozatszáma L 952332, mechanikai szeriaszáma: 022610594, rendszáma MS-04-VEN, nincs használva (hiányzik a motor, izzók), kikiáltási ár: 9.623 lej (második árverés).

REGOREG GASTRO KFT., adószám: 46567659:

– 2002-es Mercedes Benz Vito 112 CDI dízel hasznajármű, 154.305 km-ben, rendszáma MS-29-ROG, 2148 köbcantis, 90 kW, kikiáltási ára: 13.439 lej (első árverés).

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal közleménye

Tekintettel arra, hogy az Országos Statisztikai Intézet elnökének 377/2024. számú rendelete aktualizálta a nemzetgazdasági tevékenységek osztályozását – CAEN (CAEN Rev.3) –, és a rendelet 3. cikke szerint az új osztályozás 2025. január 1-jén lépett hatályba, az alábbiakról tájékoztatjuk Önöket:

A.

Azok az adófizetők, akiknek a törvény értelmében a cégjegyzékbe bejegyzési kötelezettségük van, frissítsék a tevékenység tárgyának CAEN-kódját, a Románia Hivatalos Közlönye I. részének 2024. december 30-i 1323. számában közzétett, a nemzetgazdasági tevékenységek osztályozásának – CAEN Rev. 3 – végrehajtásához szükséges intézkedésekről és eljárásokról szóló 2938/C/2024. számú igazságügyi miniszeri rendelet rendelkezései szerint aktualizálják a cégjegyzékbe bejegyzésre kötelezett természetes és jogi személyekre vonatkozóan.

Az Adótörvénykönyv 89. cikkének (1) bekezdése értelmében a cégjegyzéki nyilvántartásba való bejegyzésre kötelezett természetes személyek, jogi személyek vagy más szervezetek által eredetileg bejelentett adatok módosítását a külön törvény rendelkezései szerint kell elvégezni. Ennek eredményeképpen az adóalanyok ezen kategóriája csak a tevékenységi tárgy CAEN-kódjának frissítését köteles bejelenteni a cégjegyzéki nyilvántartásba. A cégjegyzékbe történt bejegyzéssel/bejegyzések utáni bejegyzéssel kapcsolatos információkat a Cégbíróság jegyzőkönyv alapján továbbítja az Adó- és Pénzügyi Hivatalnak.

B.

Azok az adóalanyok, akik a törvény szerint nem tartoznak a cégjegyzékbe való bejegyzés kötelezettsége alá, kötelesek az illetékes adóhatóságnak bejelenteni a tevékenység tárgyának CAEN Rev. 3 szerinti CAEN-kódjának aktualizálását, miután e kódot a tevékenység folytatására jogosító dokumentumokban módosították.

Az Adótörvénykönyv 88. cikkének (1) bekezdése szerint a bejegyzésekről szóló nyilatkozatot a tevékenységet engedélyező dokumentumokban e kód módosításának időpontjától számított 15 napon belül kell benyújtani.

Azon adóalanyok esetében, akik a tevékenység tárgyának CAEN-kódját nem tüntették fel a tevékenységet engedélyező dokumentumokban, a frissített CAEN-kódot az illetékes adóhatósághoz benyújtott bevalláskor kell bejelenteni.

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ nagyon jó állapotban egy férfifélikabát (hossza 114 cm, mellbőrsége 98 cm). Tel. 0749-425-224, 8–18 óra között. (24872-I)

LAKÁS

ELADÓ családi ház Cserefalván: konyha, kamra, fürdő, nappali, 2 szoba, mellékhelyiségek, istálló, csűr, pince (12 ár). Irányár: 65.000 euró. Tel. 0753-502-572. (24849-I)

MINDENFÉLE

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. 0748-691-858. (68310-I)

FAMETSZÉST, permetezést, faülteztést, fakivágást, faelhordást vállalunk. Tel. 0774-574-527. (24904-I)

IDŐSGONDOZÁST vállalom. Tel. 0752-849-226. (24913-I)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (24815-I)

IDŐSGONDOZÁST vállalom a kliens lakásán. Tel. 0751-575-098. (24900-I)

TÁRSKERESÉS

28 ÉVES FÉRFI hozzá illő hölgyet keres. Tel. 0745-785-943. (24823-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk drága szüleinkre haláluk évfordulóján: január 24-én a nyáradremetei születésű

SZILÁGYI PÉTERRE

halálának 11. évfordulóján és

SZILÁGYI TERÉZRE,

akinek november 13-án volt halálának 7. évfordulója.

Gondoljanak rájuk kegyelettel mindazok, akik ismerték és szerették őket. Nyugodjanak békében!

Szeretteik. (24841-I)

Amíg élünk, emlékezünk. Így múlik el az egész életünk.

Szeretettel és fájdalommal emlékezünk január 26-án

id. **ALEXA PÉTERRE**

halálának 4. évfordulóján.

Emlékeznek rá szerettei: felesége, fia, menyje, két sógornője.

Nyugodj békében, drága PÉTER! (24572-I)

Emlékeztetni szeretném mindazokat, akik ismerték, szerették és tisztelték

GÁL DEZSÖT,

a drága férjet és édesapát, hogy ma, január 23-án van halálának 26. évfordulója. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét szeretettel őrzi felesége, Éva, leánya, Emese és annak férje, Levente. (24883-I)

Fájó szívvel, örök hiányát érezve emlékezünk január 25-én

GURZA LÁSZLÓRA

halálának negyedik évfordulóján. Szeretetét és gondoskodását szívünkben őrizzük. Emléke legyen áldott, nyugodjon békében!

Szerettei. (24905-I)

*Ha egy könnycsepp gördül végig az arcunkon,
az azért van, mert szeretünk, és hiányzol nagyon.
Bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet,
amit tőlünk soha senki el nem vehet.*

Szomorúan, fájó szívvel emlékeztünk január 22-én a szeretett, drága édesapára, nagytatára, rokonra, barátokra, a nyáradremetei születésű

NAGY GÉZÁRA

halálának 9. évfordulóján.

Megállunk néma sírod mellett, szeretnénk megfogni még egyszer a kezéd, és megköszönni végtelen szereteted.

Elfeledni téged soha nem lehet, te voltál a jószág és a szeretet.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (mp.)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett anya, nagymama, dédmama, testvér, anyós, rokon és jó barát,

MÁRTON MÁRTA

született Kiss Márta

január 19-én, életének 86. évében örökre megpihent.

Drága halottunk hamvainak búcsúztatása és temetése január 24-én délelőtt 11 órakor lesz a református temetőben, református szertartás szerint.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEEPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-I)

ASZTALOSMŰHELY rendelésre készít FAAJTÓT, ABLAKOT, BÚTORT, LÉPCSŐT, ÁCSMUNKÁT. Tel. 0762-986-532. (24205-I)

DORA OPTICS

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

Szemészet	Gasztroenterológia
Kardiológia	Fül-orr-gégészet
Érsebészet	Tüdőgyógyászat
Plasztikai sebészet	

www.doraoptics.ro 0733 553 976

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
- információ	- vidék	- 0265/929
- általános	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Központosított ügyelet		- 0800/800 928
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	• Aquaserv:	
• Rendőrség	- hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
• Sürgősségi szolgálat:	- központ	- 0265/208-800
- gyermekeknek	• Fogasztóvédelmi hivatal	- 08008 208-888
Marosvásárhelyi	• Vasútállomás	- 021-9551
Polgármesteri Hivatal	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	- 0265/236-284
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
otthongondozó szolgálat,	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
8-16 óra között:		- 0744-282-710
• Optika-Optofarm	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
	koszorúk	- 0745-606-269
	és halottszállítás	- 0758-047-604
	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Optolens szemsebészet		- 0265/262-907
• Dora Optics		
• Dora Medicals		
• Radiológia, echográfia		
Dr. Jeremiás István		
• Prefektúra		
• DIGI		

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.**

Újdonság a
Kobak könyvesboltokban:

Pataki János

Autonóm Székelyföld I.

Négy kötetben tárul az olvasó elé egész Székelyföld, kötetenként két-két széklet bemutatva.

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Január 27-én kezdődik a lomtalanítás és a textilhulladék gyűjtése!

2025. január 27-től a nagyobb méretű hulladékok mellett a textilhulladékot is gyűjtjük, a január 1-jétől érvényes előírásoknak megfelelően, ezzel is hozzájárulva a tisztább és környezettudatosabb élethez.

• Mit lehet kidobni?

Régi bútorokat: asztalok, székek, kanapék, ágyak, matracok, szekrények;
Vegyes hulladékot: kerékpár, játék, állatketrec, tükör, szőnyeg, lábtörlő;
Textilhulladékot: régi ruhák, cipők, táskák, övek, háztartási textíliák.

• Hogyan csomagoljuk a textilhulladékot?

Védelmük érdekében a tiszta ruhákat tegye zacskóba vagy hálóbába, mivel a textilhulladékot újrahasznosításra gyűjtjük.

• Hol lesznek a konténerek?

A város különböző pontjain helyeznek el konténereket a könnyű és szervezett gyűjtés érdekében. Minden helyszínen három napig lesz elérhető, utána a konténereket áthelyezik, hogy az egész várost lefedjék.

A programot és a helyszíneket – a teljes időszakra – itt találja: <https://rb.gy/ar8fyz>

Kérjük, hogy csak a nagy méretű hulladékot és a textilhulladékot helyezték el a konténerekben, ezzel segítve a város tisztaságát és rendjét!

A bel- és külkapcsolati osztály

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM